
PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA

3. *Robota budowlana* (art. 2 pkt 8)

- 1) **Wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych** określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 2c lub
 - 2) **Wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie obiektu budowlanego**, a także
 - 3) **Realizacja obiektu budowlanego**, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego.
-
- 4) **Obiekt budowlany** – należy przez to rozumieć **wynik całości robót budowlanych** w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może **samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną** (art. 2 pkt 5d)
-

DEFINICJA po nowelizacji bez zmian

art. 2c otrzymuje nowe brzmienie:

„Art. 2c. *Minister właściwy do spraw gospodarki* określi, w drodze rozporządzenia, wykaz robót budowlanych, z uwzględnieniem postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2014/24/UE”, oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2014/25/UE”.”;

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 2c, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 2c, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA

Robotą budowlaną (art. 2 pkt 8), polegającą na wykonaniu albo zaprojektowaniu i wykonaniu robót budowlanych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 2c jest więc:

- 45.1 **Przygotowanie terenu pod budowę** (nie obejmuje wierceń szybów do produkcji ropy i gazu oraz badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych).
- 45.2 **Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej** (nie obejmuje działalności usługowej związanej z wydobywaniem ropy i gazu; wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe oraz wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu).
- 45.3 **Wykonywanie instalacji budowlanych.**
- 45.4 **Wykończeniowe roboty budowlane.**
- 45.5 **Usługi wynajmu sprzętu budowlanego i do wyburzeń z obsługą operatorską** (nie obejmuje wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej).

Zmienione definicje po nowelizacji – w art. 2

pkt 1a–2a otrzymują brzmienie:

- 1a) **cykl życia produktu** – należy przez to rozumieć **wszelkie możliwe** kolejne **lub powiązane** fazy istnienia **przedmiotu dostawy, usługi lub roboty budowlanej**, w szczególności: **badanie, rozwój, projektowanie** przemysłowe, **testowanie, produkcję, transport, używanie, naprawę, modernizację, zmianę, utrzymanie** przez okres istnienia, **logistykę, szkolenie, zużycie, wyburzenie, wycofanie i usuwanie**;
- 2a) **dynamiczny system zakupów** – należy przez to rozumieć ograniczony w czasie elektroniczny proces udzielania zamówień publicznych, których przedmiotem są **powszechnie dostępne usługi, dostawy lub roboty budowlane**;

pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- 5) **najkorzystniejsza oferta** – należy przez to rozumieć ofertę:
 - a) która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny **lub kosztu** i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego w szczególności w przypadku zamówień w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący lub która najlepiej spełnia kryteria inne niż cena **lub koszt**, gdy cena lub koszt jest stała albo
 - b) z najniższą ceną lub kosztem, gdy jedynym kryterium oceny jest cena lub koszt.

Podstawowe zasady ustawy Pzp:

1. Zasada jawności, *przejrzystości*.
2. Zasada równego traktowania wykonawców.
3. Zasada uczciwej konkurencji.
4. Zasada pisemności.
5. Zasada proporcjonalności.

Nowa Dyrektywa (bez zmian w stosunku do poprzedniej) określa, że:

Art. 18 ust. 1 Dyrektywy: Instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Nowość w Dyrektywie:

Art. 18 ust. 2. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X.

PRZYKŁADOWA PROCEDURA POSTĘPOWANIA

KROK 1:

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (OPZ)

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 29-31 Pzp

KROK 2:

OKREŚLENIE KRYTERIÓW OCENY OFERT

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 2 pkt 1 Pzp
– wskazujący na art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług – oraz art. 91 Pzp

KROK 3:

SZACOWANIE WARTOŚCI ZAMÓWIENIA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 32-35 Pzp.

**Pełna procedura (KROK 4 i następne) ma zastosowanie do zamówień,
które – ze względu na wartość – są objęte ustawą Pzp.**

KROK 4:
WYBÓR TRYBU POSTĘPOWANIA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 10, art. 39-81 Pzp oraz art. 131 h (zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) i 134 ust. 1 (zamówienia sektorowe)

KROK 5:
PRZYGOTOWANIE PROTOKOŁU Z POSTĘPOWANIA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 96 Pzp.

KROK 6:
WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 22-24 Pzp

KROK 7:
**WYKAZ OŚWIADCZEŃ LUB DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH SPEŁNIANIE
WARUNKÓW UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU ORAZ BRAK PODSTAW
WYKLUCZENIA**

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 25-26 Pzp

KROK 8:

PRZYGOTOWANIE SPECYFIKACJI ISTOTNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 36 Pzp

KROK 9:

OGŁOSZENIE POSTĘPOWANIA – TERMIN SKŁADANIA WNIOSKÓW, OFERT

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 11-13a, 43, 49, 52, 57, 60, 60e, 64, 73e, 76, 101a, 104a, 119, 131ia, 134 oraz art. 135 Pzp,

KROK 10:

WYJAŚNIENIA I ZMIANY TREŚCI SPECYFIKACJI

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 37, 38 Pzp

KROK 11:

OTWARCIE OFERT

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 86 Pzp

KROK 12:
BADANIE I OCENA OFERT

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 87-90 Pzp

KROK 13:
WSKAZANIE I WYBÓR NAJKORZYSTNIEJSZEJ OFERTY

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 91 Pzp

KROK 14:
CZYNNOŚCI PO WYBORZE NAJKORZYSTNIEJSZEJ OFERTY

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 92 Pzp

KROK 15:
UMOWA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 94 Pzp oraz Dział IV – Umowy w sprawach zamówień publicznych - od art. 139 do art. 151 Pzp

KROK 16:
OGŁOSZENIE O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 11-11c, art. 12a i art. 95 Pzp.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia (art. 29 ust. 1):

- 1) w sposób **jednoznaczny i wyczerpujący**,
- 2) za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń,
- 3) uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Oznacza to, że:

- zamówienie publiczne, czyli umowa odpłatna, jest umową finalną – a nie umową przyrzeczenia;
- używane określenia muszą uwzględniać działalność, której przedmiot zamówienia dotyczy i być zrozumiałe dla wszystkich, którzy trudnią się tą działalnością;
- opis przedmiotu zamówienia musi umożliwić wykonawcom obliczenie ceny oferty z uwzględnieniem wszystkich elementów mogących mieć wpływ na wysokość ceny celem porównania cen złożonych ofert.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA - orzecznictwo

Treść przepisów art. 29 ustawy Pzp nie stoi na przeszkodzie zakupu towarów wysokiej jakości.

Wyrok KIO z dnia 9 października 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 1024/08

„Zamawiający, działając w granicach określonych przepisami prawa, ma prawo sprecyzować przedmiot zamówienia o określonych minimalnych standardach jakościowych i technicznych. Okoliczność o charakterze notoryjnym, że nie wszyscy wykonawcy dysponują produktem spełniającym wymagania Zamawiającego opisane w SIWZ i mogą go zaoferować oraz, że wymagania techniczne są trudne do spełnienia przez niektórych wykonawców, nie oznacza, że postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest prowadzone w sposób utrudniający zachowanie uczciwej konkurencji”

Wyrok KIO z dnia 2 kwietnia 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 236/08

„Zamawiający ma prawo wymagać, aby przedmiot zamówienia był zrealizowany w jakości wyższej, niż standardowa, lub o podwyższony parametrach, o ile jest w stanie swoje wymagania usprawiedliwić obiektywnymi okolicznościami”

Wyrok KIO z dnia 14 października 2011 r., sygn. akt KIO/UZP 2132/11, KIO 2123/11

„Należy podzielić pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, iż zamawiający ma prawo wymagać pewnych standardów technicznych i jakościowych, o ile nie są wymogami zbędnymi i wygórowanymi (tak: wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt III CA 88/09, lex nr 532694). ”

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

ZABRONIONY – wynikający z art. 29 ust. 2-3:

- W sposób, **który mógłby** utrudniać uczciwą konkurencję.
 - Przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia
(*nowelizacja dodaje: źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów.*)
-

WYJĄTKI – art. 29 ust. 3

Można wskazać znaki towarowe, patenty lub pochodzenie jeżeli łącznie zaistnieją dwie przesłanki:

- jest to **uzasadnione specyfiką** przedmiotu zamówienia, oraz
- zamawiający **nie może opisać** przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń i **jednocześnie** wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „**lub równoważny**”.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA (art. 29 ust. 3a)

Obowiązek wymagania w opisie przedmiotu zamówienia, zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, dotyczy:

- a) zamówienia **na usługi lub roboty budowlane**;
- b) **wykonawcy lub podwykonawcy**;
- c) osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, **jeżeli wykonanie tych czynności polega** na wykonywaniu pracy **w sposób określony w art. 22 § 1** ustawy **Kodeks pracy**, tj. zobowiązania się pracownika do wykonywania pracy:
 - określonego rodzaju,
 - na rzecz pracodawcy,
 - pod jego kierownictwem
 - w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – UMOWA O PRACĘ

Cechą umowy o pracę jest wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej) co przejawia się m. in.:

- 1) pracą w określonym czasie i miejscu,
- 2) podpisywaniem listy obecności,
- 3) podporządkowaniem się pracownika regulaminowi pracy, poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy,
- 4) obowiązkiem przestrzegania norm pracy, wykonywania poleceń przełożonego, wykonywania pracy zmianowej – pod nadzorem kierownika,
- 5) stałą dyspozycyjnością.

(teza z wyroku SN Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 25.11.2005 r. IUK 68/2005)

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA – przykład

- 1) **Zamawiający wymaga** od Wykonawcy lub podwykonawcy **zatrudnienia na umowę o pracę osób do wykonywania następujących czynności w zakresie realizacji zamówienia:**
 - a) czynności nadzoru nad powierzonymi robotami na okres realizacji zamówienia i przy realizacji przedmiotu zamówienia:
 - kierowanie powierzonymi robotami budowlanymi w ramach budowy kierowanej przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane pełnienie, tj. pełnienie funkcji Majstra robót konstrukcyjno-budowlanych,
 - kierowanie powierzonymi robotami instalacyjnymi w zakresie sieci lub instalacji elektrycznych lub elektroenergetycznych w ramach budowy kierowanej przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane, tj. pełnienie funkcji Majstra robót instalacyjnych w zakresie sieci lub instalacji elektrycznych lub elektroenergetycznych
 - b) czynności przy realizacji przedmiotu zamówienia:
 - montażu zbrojenia;
 - wylewania betonu,
 - wykonywaniu wykopów.
- 2) Termin i okres zatrudnienia
Zatrudnienie w/w osób przy realizacji zamówienia nastąpi nie później niż w terminie 2 dni roboczych od daty rozpoczęcia realizacji zamówienia wskazanej w umowie i powinno trwać do końca upływu terminu realizacji zamówienia.
- 3) W przypadku rozwiązania stosunku pracy przez osobę zatrudnioną do wykonywania czynności o których mowa w pkt 1 lub przez pracodawcę, przed zakończeniem tego okresu, wykonawca zatrudni na to miejsce, także na umowę o pracę, inne osoby, które będą spełniały warunki udziału w postępowaniu i będą mogły wykonywać powierzone czynności.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA – przykład

- 4) Sposób dokumentowania zatrudnienia osób, zatrudnionych do wykonywania czynności o których mowa w pkt 1.
 - a) Wykonawca, na etapie wykonywania zamówienia, przedstawia niezwłocznie (w terminie nie dłuższym niż do 2 dni) Zamawiającemu – na jego każde żądanie – kopie umów o pracę lub deklarację zgłoszenia do ZUS.
 - b) Wykonawcy, w przypadku określonym w pkt 3, niezwłocznie – nie później niż do 2 dni od zaistnienia zdarzenia rozwiązania stosunku pracy – informuje Zamawiającego.
- 5) Uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań.
 - a) Przedstawiciel wykonawcy ma obowiązek posiadania listy obecności osób o których mowa w pkt 1 i na każde żądanie Zamawiającego, niezwłocznie (w terminie nie dłuższym niż do 2 dni) przekazywać Zamawiającemu potwierdzoną kopię listy obecności.
 - b) Niespełnienie wymagań uprawnia Zamawiającego do naliczenia kary umownej w wysokości $\frac{1}{2}$ minimalnego wynagrodzenia za każdy przypadek:
 - nie spełnienia wymagań o których mowa w pkt 1 i 3, lub
 - niedostarczenia żądanych dokumentów, o której mowa w pkt 4.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – INTEGRACJA SPOŁECZNA

Zamawiający **może określić** (art. 29 ust. 4) w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, **które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem, w szczególności dotyczące zatrudnienia:**

- 1) **bezrobotnych** w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 2) **młodocianych**, o których mowa w przepisach prawa pracy, w celu przygotowania zawodowego;
- 3) **osób niepełnosprawnych** w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 4) **innych** osób niż określone w pkt 1, 2 lub 3, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. poz. 225 i poz. 1211 oraz z 2015 r. poz. 1220 i 1567) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Wizja lokalna nie jest opisem przedmiotu zamówienia

Art. 9a ust. 2

W przypadku gdy oferty **mogą zostać złożone jedynie po** odbyciu przez wykonawcę **wizji lokalnej** albo po **sprawdzeniu** przez niego **dokumentów**

niezbędnych do realizacji zamówienia, **zamawiający wyznacza terminy** składania ofert **z uwzględnieniem czasu niezbędnego** do zapoznania się przez wykonawców z informacjami koniecznymi do przygotowania oferty, z tym że **terminy te muszą być dłuższe od minimalnych** terminów składania ofert określonych w ustawie.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (art. 30 ust. 1 pkt 1-4)

SPOSÓB 1 (art. 30 ust. 1 pkt 1)

- 1) przez **określenie wymagań** dotyczących **wydajności lub funkcjonalności**, w tym wymagań środowiskowych, **pod warunkiem** że podane **parametry są dostatecznie precyzyjne**, aby umożliwić wykonawcom **ustalenie przedmiotu** zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia
-

SPOSÓB 2 (art. 30 ust. 1 pkt 2)

- 2) przez **odniesienie się** w kolejności preferencji do:
- a) Polskich Norm przenoszących normy europejskie,
 - b) norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących normy europejskie,
 - c) europejskich ocen technicznych, rozumianych jako udokumentowane oceny działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny,
 - d) wspólnych specyfikacji technicznych, rozumianych jako specyfikacje techniczne w dziedzinie produktów teleinformatycznych określone zgodnie z art. 13 i art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r.
 - e) norm międzynarodowych,
 - f) specyfikacji technicznych, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe, przyjętych przez instytucję normalizacyjną, wyspecjalizowaną w opracowywaniu specyfikacji technicznych w celu powtarzalnego i stałego stosowania w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
 - g) innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organizacje normalizacyjne;

dopuszczając rozwiązania równoważne opisywanym, a odniesieniu takiemu **towarzyszą wyrazy „lub równoważne”**.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (art. 30 ust. 1)

SPOSÓB 3 (art. 30 ust. 1 pkt 3)

3) **przez odniesienie do:**

- **norm**, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych systemów referencji technicznych,

o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2,

- wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności,

o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1, w zakresie wybranych cech

dopuszczając rozwiązania równoważne opisywanym, a odniesieniu takiemu **towarzyszą wyrazy „lub równoważne”**.

SPOSÓB 4 (art. 30 ust. 1 pkt 4)

- ### 4) **przez odniesienie do kategorii wymagań** dotyczących wydajności lub funkcjonalności, o których mowa w pkt 1, **i przez odniesienie do norm**, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w pkt 2, stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami dotyczącymi wydajności lub funkcjonalności.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Normy europejskie (EN) to dokumenty, które zostały ratyfikowane przez jedną z trzech Europejskich Organizacji Normalizacyjnych (ESO):

- Europejski Komitet Standaryzacji (CEN), lub
- Europejski Komitet Standaryzacji Elektrotechnicznej (CENELEC), lub
- Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI)

jako "standardy europejskie (EN)" lub "dokumenty harmonizacyjne (HD)" zgodnie z ogólnymi zasadami działania tych organizacji.

Normy Europejskie nie są powszechnie dostępne (nie można kupić Normy Europejskiej), są natomiast dostępne w implementacjach krajowych.

W każdym kraju członkowskim UE i EFTA teksty norm krajowych wprowadzających Normy Europejskie są takie same. Polska Norma wprowadzająca Normę Europejską ma oznaczenie PN-EN, niemiecka DIN-EN itd.

Obywatel np. Polski posługujący się swoją normą krajową ma pewność, że wypełniając jej postanowienia spełnia jednocześnie postanowienia norm pozostałych krajów UE i EFTA, co ma decydujące znaczenie przy swobodnym przepływie towarów na rynku europejskim.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Europejska aprobatą techniczna

oznacza pozytywną ocenę techniczną przydatności produktu do użycia w konkretnym celu, dokonaną w oparciu o spełnienie podstawowych wymagań dla robót budowlanych, według charakterystyki własnej produktu oraz określonych warunków jego zastosowania i użytkowania. Europejska aprobatą techniczna zawiera w szczególności nazwę handlową wyrobu budowlanego, jego rodzaj i zakresu stosowania; określenie właściwości i metod ich sprawdzania, zalecenia dotyczące transportu, pakowania i przechowywania oraz warunków jego użytkowania, konserwacji i napraw (Dz. U. z 2004 r. Nr 237 poz. 2375).

Wspólna specyfikacja techniczna

oznacza specyfikację techniczną określoną zgodnie z procedurą uznaną przez Państwa Członkowskie i opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Norma

oznacza specyfikację techniczną zatwierdzoną przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Przy opisie przedmiotu zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych **Polskie Normy lub normy innych państw** członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego – przenoszące normy europejskie – **są** dla Zamawiającego **„wzorcem” cech technicznych i jakościowych.**

Oferta równoważna

W przypadku określania produktów równoważnych zamawiający powinien jednoznacznie określić, jakie parametry przedmiotu zamówienia mają być równoważne i w jakim stopniu ta równoważność powinna być spełniona.

Wymogi co do równoważności produktów winny być podane w sposób dokładny, przejrzysty i jasny tak, by wykonawcy przystępujący do przetargu mieli pewność co do oczekiwań zamawiającego w zakresie właściwości i istotnych cech charakteryzujących przedmiot zamówienia, na co wskazuje również art. 29 ust. 1 P.z.p.

Jednocześnie pojęcie równoważności nie może oznaczać tożsamości produktów, ponieważ przeczyłoby to istocie oferowania produktów równoważnych, czyniąc możliwość oferowania produktów równoważnych pozorną i w praktyce niemożliwą do spełnienia.

Dlatego też, istotną czynnością zamawiającego jest dokonanie opisu wymagań w zakresie równoważności produktów przez wskazanie tych cech, które mają dla zamawiającego kluczowe znaczenie, poparte uzasadnieniem z uwagi na cel przedmiotu zamówienia

Wykonawca, oferując roboty, czy urządzenia odpowiadające pod względem wymaganych parametrów wymaganiom określonym w SIWZ, postępuje zgodnie z wymaganiami zamawiającego.

Dopuszczenie w SIWZ rozwiązania równoważnego nie może oznaczać, że inne zaproponowane w ramach tej równoważności roboty czy urządzenie ma spełniać wszystkie parametry konkretnego urządzenia, określonego producenta, przyjęte przez projektanta.

Nie oznacza to konieczności nabycia przez zamawiającego urządzeń, produktów, czy materiałów budowlanych nieodpowiadających jego potrzebom, zarówno co do jakości, funkcjonalności czy wymaganych parametrów technicznych, a jedynie nakazuje przyjęcie produktów służących do tego samego celu oraz o porównywalnych (ekwiwalentnych) właściwościach i jakości.

WYMAGANIA czy KRYTERIUM ?

Separatory tłuszczu:

Warunek ?

- *Dno w kształcie klina umożliwiające odsysanie z najgłębszego punktu. 3 litry osadu resztkowego.*
- *Urządzenie do napełniania zbiornika jest zintegrowane z separatorem.*
- *Łatwy wgląd i dostęp dzięki nachyleniu otworów.*
- **Wykonanie:** *kierunek przepływu prawy – możliwość zastosowania na lewy po zamianie króćca dopływowego i odpływowego.*

PN-EN 14364, PN-EN 1796 - wymagania norm: spełnienie wymagań dotyczące parametrów techniczno-użytkowych gotowego wyrobu parametry krótko i długotrwałe
sztywność : nominalna np. SN 10000
odporność na ugięcie obwodowe: krótko i długookresowe
wytrzymałość na rozciąganie wzdłużne
odporność na ciśnienie wewnętrzne
maksymalne odchylenie kątowe połączeń np.. 3 o dla DN poniżej 500
wpływ na jakość wody (wg PZH)
odporność chemiczna w stanie odkształcenia w środowisku kwaśnym
Surowce i budowa ścianki rury

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (art. 30 ust. 8)

W przypadku zamówień **na roboty budowlane** zamawiający **określa** w opisie przedmiotu zamówienia **wymagane cechy** materiału, produktu lub usługi, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez zamawiającego, w szczególności:

- 1) **wymaga**, adekwatnie do przedmiotu zamówienia, **dostosowania projektu do potrzeb** wszystkich użytkowników, w tym zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 2) **może wymagać**:
 - a) określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat,
 - b) certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności,
 - c) określonej wydajności, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym procedur dotyczących zapewnienia jakości,
 - d) określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania,
 - e) określonego opakowania i oznakowania,
 - f) instrukcji użytkowania,
 - g) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych,
 - h) określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania,
 - i) warunków testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych,
 - j) metod i technik budowy,
 - k) wszelkich pozostałych warunków technicznych.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (art. 30 ust. 9)

W przypadku zamówień **na dostawy lub usługi**, zamawiający **określa** w opisie przedmiotu zamówienia **wymagane cechy** produktu lub usługi, w szczególności:

- 1) **wymaga**, adekwatnie do przedmiotu zamówienia, **dostosowania projektu do potrzeb** wszystkich użytkowników, w tym zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 2) **może wymagać**:
 - a) posiadania przez dostawę lub usługę
 - określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat,
 - certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności,
 - określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania,
 - określonego opakowania i oznakowania,
 - instrukcji użytkowania,
 - określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania,
 - b) określonych poziomów jakości,
 - c) określonej wydajności, przeznaczenia produktu, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym wymagań odnoszących się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany,
 - d) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – oznakowanie (art. 30a ust. 1)

W przypadku **zamówień o szczególnych cechach**, zamawiający **może określić** w opisie przedmiotu zamówienia **w kryteriach oceny ofert lub w warunkach realizacji zamówienia** określone **oznakowanie**, jeżeli spełnione są **łącznie** następujące warunki:

- 1) **wymagania** dotyczące oznakowania **dotyczą wyłącznie kryteriów**, które **są związane z przedmiotem zamówienia**, i **są odpowiednie** dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;
- 2) **wymagania** dotyczące oznakowania **są oparte na obiektywnie możliwych** do sprawdzenia i niedyskryminujących **kryteriach**
- 3) **warunki przyznawania** oznakowania **są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej** procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- 4) **oznakowania są dostępne dla wszystkich** zainteresowanych stron;
- 5) **wymagania** dotyczące oznakowania **są określane przez podmiot trzeci**, na który wykonawca ubiegający się o oznakowanie nie może wywierać decydującego wpływu.

Przez **oznakowanie** należy przez to rozumieć zaświadczenie, poświadczenie lub każdy inny dokument, potwierdzający, że obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura spełniają określone wymogi (art. 2 pkt 16).

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – oznakowanie (art. 30a ust. 2-5)

Zamawiający może **wskazać poszczególne** wymagania dotyczące oznakowania.

Jeżeli Zamawiający **żąda określonego oznakowania – musi akceptować wszystkie oznakowania potwierdzające**, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi **spełniają równoważne wymagania**.

Jeżeli wykonawca, z przyczyn od niego niezależnych, **nie może uzyskać** określonego przez zamawiającego **oznakowania lub oznakowania równoważnego**, w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, **zamawiający akceptuje** inne odpowiednie środki dowodowe, w szczególności **dokumentację techniczną producenta**, o ile dany wykonawca udowodni, że roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają zostać przez niego wykonane, **spełniają wymagania określonego oznakowania lub** określone **wymagania wskazane przez zamawiającego**.

Jeżeli żądane przez Zamawiającego oznakowanie, zawiera również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, **zamawiający nie może żądać tego oznakowania**.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – certyfikat (art. 30b ust. 1 i 2)

Zamawiający **może wymagać** od wykonawców **przedstawienia certyfikatu** wydanego przez jednostkę oceniającą zgodność¹⁾ lub sprawozdania z badań przeprowadzonych przez tę jednostkę **jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub cechami** określonymi w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia.

¹⁾ Przez jednostkę oceniającą zgodność rozumie się jednostkę wykonującą działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowaną zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30).

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – certyfikat (art. 30b ust. 3-4)

W przypadku wymagania przedstawienia **certyfikatów wydanych przez określoną jednostkę** oceniającą zgodność, **zamawiający akceptuje również certyfikaty wydane przez inne** równoważne jednostki oceniające zgodność.

Zamawiający akceptuje odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1 i 3, **w szczególności dokumentację** techniczną producenta, w przypadku **gdy dany wykonawca nie ma dostępu do certyfikatów lub sprawozdań z badań**, o których mowa w ust. 1 i 3, **ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie**, o ile ten **brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy**, **oraz** pod warunkiem że dany **wykonawca udowodni**, że wykonywane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi **spełniają wymogi lub kryteria** określone w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia.

Uszczegółowienie OPZ dla robót budowlanych (art. 31)

- Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na **roboty budowlane** za pomocą:
 - a) **dokumentacji projektowej** oraz
 - b) **specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.**

- Jeżeli przedmiotem zamówienia jest **zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych** zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą **programu funkcjonalno-użytkowego.**

Program funkcjonalno-użytkowy obejmuje opis zadania budowlanego, w którym podaje się przeznaczenie ukończonych robót budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne.

Dokumentacja projektowa – PROJEKT WYKONAWCZY

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego – (§ 5 Rozp.)

Projekt wykonawczy **uzupełnia i uszczegóławia** projekt budowlany w zakresie i stopniu dokładności niezbędnym do sporządzenia przedmiaru robót, kosztorysu inwestorskiego, przygotowania oferty przez wykonawcę i realizacji robót budowlanych.

Projekt wykonawczy zawiera rysunki w skali uwzględniającej specyfikę zamawianych robót i zastosowanych skal rysunków w projekcie budowlanym wraz z wyjaśnieniami opisowymi, które dotyczą:

- 1) części obiektu;
- 2) rozwiązań budowlano-konstrukcyjnych i materiałowych;
- 3) detali architektonicznych oraz urządzeń budowlanych;
- 4) instalacji i wyposażenia technicznego

- których odzwierciedlenie na rysunkach projektu budowlanego nie jest wystarczające dla potrzeb, o których mowa wyżej.

Projekt wykonawczy, w zależności od zakresu i rodzaju robót budowlanych stanowiących przedmiot zamówienia, **dotyczy**:

- 1) przygotowania terenu pod budowę;
 - 2) robót budowlanych w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej włącznie z robotami wykończeniowymi w zakresie obiektów budowlanych;
 - 3) robót w zakresie instalacji budowlanych;
 - 4) robót związanych z zagospodarowaniem terenu.
-

Wymagania dotyczące formy projektów wykonawczych przyjmuje się odpowiednio jak dla projektu budowlanego.

Dokumentacja projektowa – PRZEDMIAR ROBÓT

Podstawa prawna: *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389).*

Definicja przedmiaru robót (§ 1 ust. 2 pkt 6 rozp.):

Przedmiar robót – opracowanie zawierające zestawienie przewidywanych do wykonania robót w kolejności technologicznej ich wykonania wraz z ich szczegółowym opisem, miejscem wykonania lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis, z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek miar robót podstawowych oraz wskazaniem podstaw do ustalania cen jednostkowych robót lub jednostkowych nakładów rzeczowych.

Podstawa prawna: *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129).*

Zakres przedmiaru robót: (§ 6 ust. 1 rozp)

Przedmiar robót – powinien zawierać **zestawienie przewidywanych do wykonania robót podstawowych** w kolejności technologicznej ich wykonania wraz z ich szczegółowym opisem lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis oraz wskazaniem właściwych specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek przedmiarowych robót podstawowych.

SPECYFIKACJE TECHNICZNE WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129)

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych są dokumentami określającymi warunki umowy i stanowią opracowania zawierające w szczególności:

- 1) **zbiory wymagań**, które są **niezbędne do określenia standardu i jakości wykonania robót**,
 - 2) **właściwości wyrobów budowlanych** oraz
 - 3) sposoby i formy **oceny prawidłowości wykonania** poszczególnych robót.
-

Zamawiający opracowuje specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych w zależności od stopnia skomplikowania robót, jako:

- specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót podstawowych rozumianych jako **minimalny zakres prac, które po wykonaniu są możliwe do odebrania pod względem ilości i wymogów jakościowych oraz uwzględniają przyjęty stopień scalenia robót**, lub
 - specyfikacji technicznych wykonania i odbioru **rodzajów robót wg przyjętej systematyki**, lub
 - specyfikacji technicznych wykonania i odbioru **grup robót**.
-

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1999 r. (Dz. U. Z 1999 r. Nr 112, poz. 1316)

- PKOB stanowi usystematyzowany wykaz obiektów budowlanych, rozumianych jako **produkty finalne działalności budowlanej**.
- Klasyfikacja ustala symbole, nazwy i zakres poszczególnych grupowań klasyfikacyjnych na czterech poziomach tj.: **sekcji, działów, grup i klas**.
- PKOB **nie klasyfikuje się obiektów małej architektury**.
- PKOB służy potrzebom statystyki działalności budowlanej, sporządzania sprawozdań budowlanych, spisów budowli i mieszkań, statystyki cen obiektów budowlanych oraz rachunków narodowych.
- Ponadto klasyfikacja służy do klasyfikowania obiektów budowlanych. Może być stosowana w trakcie zmiany zastosowania, renowacji, wyburzania, modernizacji obiektu budowlanego.

KRYTERIA OCENY OFERT – przed 28 lipca 2016 r.

Poza ceną, kryteriami oceny ofert mogą być **w szczególności:**

- jakość,
- funkcjonalność,
- parametry techniczne,
- zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko*,
- aspekty środowiskowe*,
- aspekty społeczne*,
- innowacyjne*,
- serwis,
- termin wykonania zamówienia,
- koszty eksploatacji.

* - obowiązuje do 18 października 2014 roku

* - obowiązuje od 19 października 2014 roku

KRYTERIA OCENY OFERT – od 28 lipca 2016 r.

Art. 91 ust. 2. Kryteriami oceny ofert są **cena lub koszt** albo **cena lub koszt i inne kryteria** odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności:

- 1) **jakość**, w tym **parametry techniczne**, **właściwości estetyczne i funkcjonalne**;
- 2) **aspekty społeczne**, w tym integracja zawodowa i społeczna osób, o których mowa w art. 22 ust. 2, dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników;
- 3) **aspekty środowiskowe**, w tym **efektywność energetyczna przedmiotu zamówienia**;
- 4) **aspekty innowacyjne**;
- 5) **organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia**;
- 6) **serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji**.

Zamawiający, o których mowa **w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2**, oraz ich związki **kryterium ceny** mogą zastosować **jako jedyne** kryterium oceny ofert **lub kryterium o wadze przekraczającej 60%**, jeżeli określą w opisie przedmiotu zamówienia **standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia**, z zastrzeżeniem art. 76 ust. 2, jeżeli **wykażą w załączniku do protokołu**, w jaki sposób zostały **uwzględnione** w opisie przedmiotu zamówienia **koszty cyklu życia**.

KRYTERIA OCENY OFERT (przykład)

Punkty (max 40 pkt) za kryterium „Organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia” dokonana będzie na podstawie doświadczenia osoby nr 1 – Kierownika zespołu (Koordynatora).

Punktowany będzie tylko taki Kierownik Zespołu (Koordynator), **który:**

- **posiada** certyfikat Menedżera Projektu (np. certyfikat APMG, IPMA, PMI, PRINCE2, Scrum lub certyfikaty wydane przez inne równoważne jednostki – nie jest wymagana recertyfikacja) oraz
- **wykonywał** funkcje Kierownika Zespołu / Inżyniera Rezydenta / Inżyniera kontraktu / Koordynatora / Inspektora nadzoru / Nadzór inwestorski w ramach zakończonej Inwestycji (zadaniu/Projekcie) związanej z gospodarką wodno-ściekową (przepompownie lub pompownie ścieków, sieci wodociągowe, sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, stacje uzdatniania wody, składowiska odpadów) o wartości Inwestycji (zadania/Projektu) co najmniej 3 000 000 zł.

Za każdy taki **kontrakt** Osoba nr 1 **otrzyma po jednym „małym punkcie”**. **Dodatkowo**, po 1 „małym punkcie” Osoba nr 1 **otrzyma za kontrakt o wartości Inwestycji (zadania/Projektu) powyżej 25 000 000 zł**.

Wykonawca, w kryterium „Organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia”, **otrzyma – za Kierownika Zespołu (Koordynatora), który uzyskał maksymalną ilość „małych punktów” – 40 pkt**.

Pozostali Wykonawcy otrzymają **proporcjonalnie mniej**.

KRYTERIA OCENY OFERT – stała cena lub koszt (art. 91 ust. 2b)

Zamawiający **może ustalić stałą cenę lub koszt**, jeżeli **przepisy** powszechnie obowiązujące lub **właściwy organ** określiły stałą cenę lub koszt.

W takim przypadku ofertę wybiera się w oparciu o inne kryteria oceny ofert niż cena.

KRYTERIUM jako nieistotna cecha przedmiotu zamówienia (art. 91 ust. 2c)

Kryteria oceny ofert są związane z przedmiotem zamówienia, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, **we wszystkich aspektach** oraz w odniesieniu do poszczególnych etapów ich cyklu życia, w tym:

- **produkcji** ,
- **dostarczania lub wprowadzania** na rynek

nawet jeżeli nie są istotną cechą przedmiotu zamówienia.

SPOSÓB OKREŚLANIA KRYTERIUM OCENY OFERT (art. 91 ust. 2d)

Zamawiający **określa** kryteria oceny ofert **w sposób jednoznaczny i zrozumiały**, umożliwiając **sprawdzenie** informacji przedstawianych przez wykonawców.

KRYTERIA OCENY OFERT – kryterium kosztu (art. 91 ust. 3b-3d)

Kryterium kosztu można określić z wykorzystaniem **rachunku kosztów cyklu życia**.

Rachunek kosztów cyklu życia **może obejmować** w szczególności koszty:

- 1) **poniesione** przez zamawiającego lub innych użytkowników **związane z**:
 - a) **nabyciem**,
 - b) **użytkowaniem**, w szczególności zużycie energii i innych zasobów,
 - c) **utrzymaniem**,
 - d) **wycofaniem** z eksploatacji, w szczególności **koszty zbierania i recyklingu**;
- 2) **przypisywane ekologicznym efektom** zewnętrznym związane z cyklem życia produktu, usługi lub robót budowlanych **dotyczące emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń** oraz inne związane z łagodzeniem zmian klimatu, **o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować**.

W przypadku gdy zamawiający **szacuje koszty** z wykorzystaniem podejścia **opartego na rachunku** kosztów cyklu życia przedmiotu zamówienia, **określa w specyfikacji** istotnych warunków zamówienia:

- **dane, które mają przedstawić wykonawcy**, oraz
- **metodę**, którą zastosuje **do określenia kosztów** cyklu życia na podstawie tych danych.

Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa **określi**, w drodze rozporządzenia, **metodę kalkulacji kosztów cyklu życia budynków** oraz **sposób przedstawiania informacji o tych kosztach**, kierując się potrzebą zapewnienia ujednolicenia i wiarygodności tych kalkulacji (art. 91 ust. 7c*).

*** Przepis art. 91 ust. 7c wejdzie w życie 14 lipca 2018 roku**

KRYTERIA OCENY OFERT

Celem zastosowania kryteriów, innych niż cena, jest uzyskanie oferty **najkorzystniejszej ekonomicznie**, np.:

Kryteria kosztowe: wartość techniczna, właściwości funkcjonalne, koszty użytkowania, serwis posprzedażny, koszty ponoszone w całym okresie użytkowania, innowacyjność (nowe, energooszczędne systemy oświetlenia).

Kryteria ekologiczne: ilość odpadów podczas eksploatacji (np. zużywanie się tuszu), szkodliwy wpływ użytych materiałów (np. tańsze produkty mogą być nie tylko mniej trwałe, ale także wyprodukowane z materiałów szkodliwych), możliwość wielokrotnego wykorzystania, poziom hałasu, emisja spalin.

UWAGA: Ekoetykiety (np. Energy Star, BlueAngel, Polish Eco Mark – Znak EKO) **są tylko pomocne** w opracowywaniu i ocenie kryteriów udzielenia zamówienia. Na etapie udzielenia zamówienia **nie można wymagać określonego certyfikatu lub etykiety**, lecz trzeba uwzględnić wszystkie inne dowody potwierdzające spełnienie kryteriów podstawowych.

Art. 91 ust. 7a. **Metoda** określenia **kosztów** przypisywanych **ekologicznym efektom zewnętrznym** spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) **oparta jest na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminujących;**
 - 2) **dostępna jest dla wszystkich zainteresowanych stron;**
 - 3) **dostarczenie danych** przez wykonawców działających z należytą starannością **nie jest nadmiernie uciążliwe**, także **dla wykonawców z państw trzecich** będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska.
-

Trybunał Sprawiedliwości – w sprawie C-513/99 Concordia Bus Finland Oy Ab przeciwko Helsingin kaupunki – orzekł, że **fakt** polegający na tym, **iż jedynie niewielka liczba spółek była w stanie spełnić jedno z kryteriów** przyjętych przez instytucję kontraktującą, **nie oznacza dyskryminacji**.

SZACOWANIE WARTOŚCI ROBÓT BUDOWLANYCH

KOSZTORYS INWESTORSKI

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z dnia 8 czerwca 2004 r. Nr 130, poz. 1389).

Kosztorys inwestorski opracowuje się **metodą kalkulacji uproszczonej** (§ 2 ust. 1 rozp.).

Wartość kosztorysowa robót obejmuje wartość wszystkich materiałów, urządzeń i konstrukcji potrzebnych do zrealizowania przedmiotu zamówienia (§ 2 ust. 2 rozp.).

Podstawę do sporządzania kosztorysu inwestorskiego stanowią:

- 1) dokumentacja projektowa;
- 2) specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych;
- 3) założenia wyjściowe do kosztorysowania;
- 4) ceny jednostkowe robót podstawowych określone na podstawie danych rynkowych, w tym danych z zawartych wcześniej umów lub powszechnie stosowanych, aktualnych publikacji, a w przypadku ich braku – kalkulacje szczegółowe ceny.

TRYBY UDZIELENIA ZAMÓWIENIA

PODSTAWOWYMI trybami udzielania zamówienia dla zamówienia klasycznego i sektorowego są **przetarg nieograniczony** (tryb nie występuje w zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) oraz **przetarg ograniczony**.

Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie:

- **negocjacji z ogłoszeniem** (dla „zamówienia sektorowego” - art. 134 ust. 1 – oraz w zamówieniach w „dziedzinach obronności i bezpieczeństwa” – art. 131h ust. 1 – jest to tryb podstawowy),
- **dialogu konkurencyjnego** (dla „zamówienia sektorowego” jest to tryb podstawowy – art. 134 ust. 1),
- **negocjacji bez ogłoszenia,**
- **zamówienia z wolnej ręki,**
- **zapytania o cenę** (dla „zamówienia sektorowego” oraz w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa tryb nie występuje),
- **partnerstwa innowacyjnego** (dla „zamówienia sektorowego” oraz w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa tryb nie występuje),
- **licytacji elektronicznej** (dla „zamówienia sektorowego” tryb nie występuje),

tylko w przypadkach określonych w ustawie (art. 10 ust. 2).

ZAMÓWIENIE Z WOLNEJ RĘKI – charakterystyka trybu

Zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający **udziela zamówienia** po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.

W trybie z wolnej ręki **nie funkcjonuje pojęcie oferty** i nie ma więc pojęcia wyboru oferty.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA (art. 67 ust. 2)

Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o zamówieniach **na dostawy lub usługi**, zamawiający **w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania zawiadamia Prezesa Urzędu o jego wszczęciu, podając uzasadnienie faktyczne i prawne zastosowania trybu udzielenia zamówienia (ISTNIEJĄ WYJĄTKI).**

Co oznacza, że **powyżej progów dla dostaw lub usług – odpowiednio 135 000 euro lub 209 000 euro lub 418 000 euro istnieje obowiązek informacyjny także dla robót budowlanych.**

ZAMÓWIENIE Z WOLNEJ RĘKI

Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z okoliczności określona w art. 67 ust. 1

art. 67 ust. 1 pkt 1

1) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn:

a) **technicznych** o obiektywnym charakterze,

(Przesłanka lit. a) **nie dotyczy** przyczyn organizacyjnych lub gospodarczych)

b) związanych z **ochroną praw wyłącznych**, wynikających z odrębnych przepisów,

(O istnieniu przesłanki praw wyłącznych nie może świadczyć wyłączność świadczenia zagwarantowana sobie przez dostawcę lub wykonawcę **poprzez czynność prawną.**)

- jeżeli nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;

1a) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę, w przypadku udzielania zamówienia w zakresie działalności twórczej lub artystycznej;

1b) przedmiotem zamówienia na dostawy są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie służą prowadzeniu przez zamawiającego produkcji masowej, służącej osiągnięciu rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju, oraz które mogą być wytwarzane tylko przez jednego wykonawcę;

ZAMÓWIENIE Z WOLNEJ RĘKI

art. 67 ust. 1 pkt 2

przeprowadzono konkurs, o którym mowa w art. 110, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej.

art. 67 ust. 1 pkt 3

ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia;

art. 67 ust. 1 pkt 4 (wartość zamówień objętych art. 67 ust. 1 pkt 4 **uwzględnia się** przy szacowaniu wartości) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego **nie wpłynął żaden wniosek** o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, i **nie zostały złożone żadne oferty** lub **wszystkie oferty zostały odrzucone** na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 **ze względu na ich niezgodność** z opisem przedmiotu zamówienia **lub wszyscy wykonawcy zostali wykluczeni** z postępowania, a **pierwotne warunki** zamówienia **nie zostały** w istotny sposób **zmienione**;

ZAMÓWIENIE Z WOLNEJ RĘKI

art. 67 ust. 1 pkt 5 (zamówienia dodatkowe) – uchylony !!!

art. 67 ust. 1 pkt 6

W przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od dnia udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych, zamówienia polegającego na powtórzeniu podobnych usług lub robót budowlanych, jeżeli takie zamówienie było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z jego przedmiotem oraz całkowita wartość tego zamówienia została uwzględniona przy obliczaniu jego wartości;

W opisie zamówienia podstawowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, należy wskazać ewentualny zakres tych usług lub robót budowlanych oraz warunki na jakich zostaną one udzielone (art. 67 ust. 1a). Nie stosuje się dla zamówienia sektorowego (art. 134 ust. 6 pkt 1)

art. 67 ust. 1 pkt 7

w przypadku udzielania dotychczasowemu wykonawcy zamówienia podstawowego, zamówienia na dodatkowe dostawy, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji albo zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana wykonawcy zobowiązywałaby zamawiającego do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu tych produktów lub instalacji;

Czas trwania umowy zawartej w wyniku udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, nie może przekraczać 3 lat (art. 67 ust. 1b)

W przypadku zamiaru udzielenia zamówienia na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 zamawiający jest zobowiązany:

- uwzględnić wartość tych zamówień, ustalając wartość zamówienia (art. 32 ust. 3),
- zamieścić informację o takim zamówieniu w ogłoszeniu o zamówieniu podstawowym, bez określania przedmiotu, wielkości lub zakresu oraz warunków, na jakich zostaną udzielone zamówienia (art. 41 pkt 15, art. 48 pkt 15),
- zamieścić informację o zamiarze udzielenia takiego zamówienia w siwz (art. 36 ust. 2 pkt 3).

OBLIGATORYJNE PODSTAWY DO WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 1 pkt 12)

Z postępowania **wyklucza się** wykonawcę, który:

- **nie wykazał spełniania warunków** udziału w postępowaniu
lub
- **nie został zaproszony** do negocjacji lub złożenia ofert wstępnych albo ofert,
lub
- **nie wykazał braku podstaw wykluczenia o których mowa** w art. 24 ust. 1 pkt 13 - 23 ustawy Pzp.

OBLIGATORYJNE PODSTAWY DO WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 1 pkt 13-23)

Z postępowania o udzielenie zamówienia **wyklucza się**:

- 13) wykonawcę będącego osobą fizyczną, którego prawomocnie skazano za przestępstwo:
- a) o którym mowa w art. 165a, art. 181-188, art. 189a, art. 218-221, art. 228-230a, art. 250a, art. 258 lub art. 270-309 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. poz. 553, z późn. zm.) lub art. 46 lub art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176),
 - b) o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,
 - c) skarbowe,
 - d) o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769);

Art. 133 ust. 3. Do **zamówień sektorowych** nie stosuje się przepisów art. 24 ust. 1 **pkt 13 lit. d** i pkt 14, i art. 100 ust. 2.

Art. 133 ust. 4. W postępowaniu o udzielenie zamówienia sektorowego wykonawca nie podlega wykluczeniu w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 13 lit. d, oraz w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 14, jeżeli osoba, o której mowa w tym przepisie została skazana za przestępstwo wymienione w art. 24 ust. 1 pkt 13 lit. d.

OBLIGATORYJNE PODSTAWY DO WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 1 pkt 13-23)

Art. 24. 1. Z postępowania o udzielenie zamówienia **wyklucza się**:

- 14) wykonawcę, jeżeli urzędującego członka jego **organu zarządzającego lub nadzorczego**, współnika spółki w spółce jawnej lub partnerskiej albo komplementariusza w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej **lub prokurenta** prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w pkt 13;

Art. 133 ust. 3. Do **zamówień sektorowych** nie stosuje się przepisów art. 24 ust. 1 **pkt 13 lit. d** i pkt 14, i art. 100 ust. 2.

Art. 133 ust. 4. W postępowaniu o udzielenie zamówienia sektorowego wykonawca nie podlega wykluczeniu w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 13 lit. d, oraz w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 14, jeżeli osoba, o której mowa w tym przepisie została skazana za przestępstwo wymienione w art. 24 ust. 1 pkt 13 lit. d.

- 15) wykonawcę, wobec którego **wydano prawomocny wyrok** sądu lub ostateczną decyzję administracyjną o zaleganiu z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, chyba że wykonawca dokonał płatności należnych podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne wraz z odsetkami lub grzywnami lub zawarł wiążące porozumienie w sprawie spłaty tych należności;
- 16) wykonawcę, który **w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa wprowadził zamawiającego w błąd** przy przedstawieniu informacji, że nie podlega wykluczeniu, spełnia warunki udziału w postępowaniu lub obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria, zwane dalej „kryteriami selekcji”, **lub który zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić wymaganych dokumentów**.
- 17) wykonawcę, który **w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa** przedstawił informacje wprowadzające w błąd zamawiającego, **mogące mieć istotny wpływ** na decyzje podejmowane przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

OBLIGATORYJNE PODSTAWY DO WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 1 pkt 13 - 23)

Art. 24. 1. Z postępowania o udzielenie zamówienia **wyklucza się**:

- 18) wykonawcę, który bezprawnie **wpływał lub próbował wpłynąć** na czynności zamawiającego **lub pozyskać informacje poufne**, mogące dać mu przewagę w postępowaniu o udzielenie zamówienia.
- 19) wykonawcę, który **brał udział w przygotowaniu** postępowania o udzielenie zamówienia lub którego pracownik, a także osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia, o dzieło, agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług, brał udział w przygotowaniu takiego postępowania, chyba że spowodowane tym **zakłócenie konkurencji może być wyeliminowane** w inny sposób niż przez wykluczenie wykonawcy z udziału w postępowaniu;
- 20) wykonawcę, **który z innymi wykonawcami zawarł porozumienie** mające na celu zakłócenie konkurencji między wykonawcami w postępowaniu o udzielenie zamówienia, **co zamawiający jest w stanie wykazać** za pomocą **stosownych środków dowodowych**;

OBLIGATORYJNE PODSTAWY DO WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 1 pkt 13 - 23)

Art. 24. 1. Z postępowania o udzielenie zamówienia **wyklucza się**:

- 21) wykonawcę będącego podmiotem zbiorowym, wobec którego sąd orzekł zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne na podstawie ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, 1844 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 437 i 544);
- 22) wykonawcę, wobec którego orzeczono tytułem środka zapobiegawczego zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne;
- 23) wykonawców, którzy należąc do tej samej grupy kapitałowej, w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184, 1618 i 1634), złożyli odrębne oferty, oferty częściowe lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, chyba że wykażą, że istniejące między nimi powiązania nie prowadzą do zakłócenia konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

CZAS OBOWIĄZYWANIA WYKLUCZENIA (art. 24 ust. 7)

7. Wykluczenie wykonawcy następuje:

- 1) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 13 lit. a-d oraz w pkt 14 i 15, gdy osoba, o której mowa w tych przepisach, została skazana za przestępstwo wymienione w ust. 1 pkt 13 lit. a-d i pkt 14 lub wobec której został wydany wyrok lub decyzja administracyjna, o których mowa w pkt 15, jeżeli nie upłynęło 5 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku lub decyzji potwierdzających zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, chyba że w wyroku został określony inny okres wykluczenia;
- 2) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 13 lit. e oraz w ust. 5 pkt 4 i 5, gdy osoba, o której mowa w tych przepisach, została skazana za przestępstwo wymienione w ust. 1 pkt 13 lit. e, lub za wykroczenie wymienione w ust. 5 pkt 4 i 5, jeżeli nie upłynęły 3 lata od dnia uprawomocnienia się wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, chyba że w tym wyroku został określony inny okres wykluczenia;
- 3) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 19 i 21 lub ust. 5 pkt 1-3, 6 i 7, jeżeli nie upłynęły 3 lata od dnia zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wykluczenia, a w przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 6, jeżeli nie upłynęły 3 lata od dnia, w którym decyzja będąca podstawą wykluczenia stała się ostateczna;
- 4) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 22 i 23, jeżeli nie upłynął okres, na jaki został prawomocnie orzeczony zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne.

WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU (art. 22 ust. 1a - 1b)

Zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiającą ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności.

Warunki udziału w postępowaniu **mogą dotyczyć:**

- 1) **kompetencji** lub **uprawnień** do prowadzenia określonej działalności zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów;
- 2) **sytuacji ekonomicznej lub finansowej;**
- 3) **zdolności technicznej lub zawodowej.**

KOMPETENCJE lub UPRAWNIENIA (art. 22b ust. 1 - 2)

W odniesieniu do warunków udziału w postępowaniu **dotyczących uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej zamawiający może wymagać, aby wykonawcy byli wpisani do jednego z rejestrów zawodowych lub handlowych** prowadzonych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym posiadają siedzibę, **określonych w załączniku XI*** do dyrektywy 2014/24/UE **lub w załączniku VII*** do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.), **lub aby spełniali inne wymogi określone w tych załącznikach.**

** Zgodnie z Załącznikiem XI do dyrektywy 2014/24/UE lub załączniku VII do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w Polsce jest to **Krajowy Rejestr Sądowy.***

Wykazy przywołane w ww. załączniku do dyrektywy mogą mieć znaczenie** dla weryfikacji stricte uprawnień do prowadzenia określonego rodzaju działalności przez wykonawcę, **ale w odniesieniu do podmiotów zagranicznych,** w tych krajach UE, w których są prowadzone takie wykazy i dokumenty wskazane w przywołanym załączniku do dyrektywy klasycznej. **Polski KRS nie ma w tym przypadku żadnego znaczenia** dla weryfikacji uprawnień wykonawców do prowadzenia określonego rodzaju działalności, **ponieważ nie określa w swej treści zastrzeżonego rodzaju działalności gospodarczej.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia **na usługi,** w zakresie, w jakim **wykonawcy muszą posiadać określone zezwolenie** lub **muszą być członkami określonej organizacji,** aby móc świadczyć **w swoim kraju** pochodzenia **określone usługi,** zamawiający **może wymagać** od nich **udowodnienia, że posiadają** oni takie **zezwolenie lub status członkowski** w takiej organizacji.

SYTUACJA EKONOMICZNA lub FINANSOWA (art. 22c)

1. W odniesieniu do **warunków** udziału w postępowaniu **dotyczących sytuacji finansowej lub ekonomicznej**, zamawiający **może wymagać w szczególności**:

- 1) aby wykonawcy **posiadali określony minimalny roczny obrót**, w tym określony **minimalny roczny obrót w obszarze objętym zamówieniem**;
- 2) aby wykonawcy przedstawili **informacje na temat ich rocznych sprawozdań** finansowych wykazujących, **w szczególności stosunek aktywów do zobowiązań**;
- 3) **posiadania** przez wykonawcę odpowiedniego **ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej**.

2. **Zamawiający nie może wymagać**, aby **minimalny roczny obrót**, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, **przekraczał dwukrotność wartości zamówienia**, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków odnoszących się do przedmiotu zamówienia lub sposobu jego realizacji. Zamawiający wskazuje w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub protokole powody zastosowania takiego wymogu.

3. Zamawiający **może wymagać informacji**, o których mowa w **ust. 1 pkt 2**, jeżeli **określi w specyfikacji** istotnych warunków zamówienia **przejrzyste i obiektywne metody i kryteria**, na podstawie których uwzględni te informacje.

4. **Jeżeli zamówienie jest podzielone na części**, przepisy ust. 1-3 **stosuje się do każdej z tych części**. Zamawiający **może** określić minimalny roczny obrót **także w odniesieniu do więcej niż jednej części zamówienia**, na wypadek, **gdyby wykonawcy**, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, **przyznano kilka części zamówienia** do realizacji w tym samym czasie.

ZDOLNOŚĆ TECHNICZNA LUB ZAWODOWA (art. 22d ust. 1 i 2)

Oceniając zdolność techniczną lub zawodową wykonawcy, **zamawiający może** postawić minimalne warunki dotyczące wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, umożliwiające realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości.

Zamawiający może, na każdym etapie postępowania, **uznać, że wykonawca nie posiada** wymaganych zdolności, **jeżeli zaangażowanie zasobów technicznych lub zawodowych** wykonawcy **w inne przedsięwzięcia** gospodarcze wykonawcy **może mieć negatywny wpływ** na realizację zamówienia

WARUNKI UDZIAŁU – KONSORCJUM (art. 23 ust. 5 i 6)

Zamawiający **może określić** szczególny, obiektywnie uzasadniony, **sposób spełniania przez wykonawców**, składających ofertę wspólnie (konsorcjum), **warunków udziału** w postępowaniu, jeżeli jest to uzasadnione charakterem zamówienia i proporcjonalne.

Zamawiający **może określić warunki** realizacji zamówienia przez wykonawców, składających ofertę wspólnie (konsorcjum), **w inny sposób niż w przypadku pojedynczych wykonawców**, jeżeli jest to uzasadnione charakterem zamówienia i proporcjonalne.

POLEGANIE NA ZASOBACH INNEGO PODMIOTU (art. 22a)

1. **Wykonawca może** w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu, **w stosownych sytuacjach** oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, lub jego części, **polegać na** zdolnościach technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej **innych podmiotów**, **niezależnie od charakteru prawnego** łączących go z nim stosunków prawnych.
2. **Wykonawca, który polega** na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów, **musi udowodnić zamawiającemu**, że realizując zamówienie, **będzie dysponował niezbędnymi zasobami tych podmiotów**, w szczególności **przedstawiając zobowiązanie** tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia.

*Dla dokonania wstępnej oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu **niezbędne jest ustalenie, w jakim zakresie** wykonawca wykazuje spełnianie warunków **samodzielnie**, a w jakim korzysta z potencjału podmiotu trzeciego i jaki zakres tego potencjału został wykonawcy udzielony.*

*Do ustalenia powyższego **niezbędne jest uzyskanie zobowiązania podmiotu już na etapie składania ofert lub wniosków**, a przy jego braku – wezwanie wykonawcy z podstawy prawnej art. 26 ust. 3.*

POLEGANIE NA ZASOBACH INNEGO PODMIOTU (art. 22a)

Zamawiający ocenia:

czy **udostępniane** wykonawcy przez inne podmioty zdolności techniczne lub zawodowe lub ich sytuacja finansowa lub ekonomiczna, **pozwalają na wykazanie** przez wykonawcę spełniania warunków udziału w postępowaniu

oraz bada:

czy **nie zachodzą** wobec tego podmiotu **podstawy wykluczenia**.

Jeżeli zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuacja ekonomiczna lub finansowa, podmiotu, **nie potwierdzają spełnienia przez wykonawcę warunków udziału** w postępowaniu **lub zachodzą** wobec tych podmiotów **podstawy wykluczenia**, zamawiający **żąda, aby wykonawca** w terminie określonym przez zamawiającego

- 1) **zastąpił ten podmiot innym** podmiotem lub podmiotami lub
- 2) **zobowiązał się do osobistego wykonania** odpowiedniej części zamówienia, jeżeli wykaże zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuację finansową lub ekonomiczną.

W odniesieniu do warunków dotyczących **wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia**, wykonawcy **mogą polegać** na zdolnościach innych podmiotów, **jeśli podmioty te zrealizują roboty budowlane lub usługi**, do realizacji których te zdolności są wymagane.

OŚWIADCZENIA I DOKUMENTY POSTĘPOWANIA (art. 25)

W postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców **wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych** do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające:

- 1) **spełnianie warunków udziału** w postępowaniu **lub kryteria selekcji**,
- 2) **spełnianie** przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane **wymagań** określonych przez zamawiającego,
- 3) **brak podstaw wykluczenia**

- zamawiający wskazuje **w ogłoszeniu** o zamówieniu, **specyfikacji** istotnych warunków zamówienia **lub zaproszeniu** do składania ofert.

Na podstawie prawnej art. 25 ust. 2, w Dz. U. Z dnia 27 lipca 2016 r. (poz. 1126) ukazało się:

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Rozporządzenie obowiązuje od 28 lipca 2016 r

DOKUMENTY POSTĘPOWANIA (art. 25a ust. 1 i 2)

Do oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu **wykonawca dołącza aktualne na dzień składania** ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu **oświadczenie** w zakresie wskazanym przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. **Informacje zawarte w oświadczeniu stanowią wstępne potwierdzenie**, że wykonawca:

- 1) **nie podlega wykluczeniu** oraz **spełnia warunki** udziału w postępowaniu;
 - 2) **spełnia kryteria selekcji.**
-

W postępowaniu prowadzonym w trybie zamówienia z wolnej ręki, oświadczenie, wykonawca składa zamawiającemu przed zawarciem umowy.

Jeżeli wartość zamówienia **jest równa lub przekracza** kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, **oświadczenie**, o którym mowa w ust. 1, **wykonawca składa w formie jednolitego dokumentu.**

Wzór standardowego formularza określa rozporządzenie wykonawcze Komisji Europejskiej wydane na podstawie art. 59 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 80 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE.

DOKUMENTY POSTĘPOWANIA – PODMIOTY TRZECIE (art. 25a ust. 3)

Wykonawca, który powołuje się na zasoby innych podmiotów, w celu wykazania braku istnienia wobec nich podstaw wykluczenia oraz spełniania, w zakresie, w jakim powołuje się na ich zasoby, warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji:

- 1) **składa także jednolite dokumenty dotyczące tych podmiotów** - jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
 - 2) **zamieszcza informacje o tych podmiotach w oświadczeniu**, o którym mowa w ust. 1 - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
-

DOKUMENTY POSTĘPOWANIA – PODWYKONAWCY (art. 25a ust. 5)

Na żądanie zamawiającego, wykonawca, który zamierza powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcom, w celu wykazania braku istnienia wobec nich podstaw wykluczenia z udziału w postępowaniu:

- 1) **składa jednolite dokumenty dotyczące podwykonawców**, jeżeli wartość zamówienia **jest równa lub przekracza kwoty** określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
 - 2) **zamieszcza informacje o podwykonawcach w oświadczeniu**, o którym mowa w ust. 1, **jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty** określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
-

DOKUMENTY POSTĘPOWANIA – KONSORCJA (art. 25a ust. 6)

W przypadku wspólnego ubiegania się o zamówienie przez wykonawców, **jednolity dokument lub oświadczenie składa każdy z wykonawców** wspólnie ubiegających się o zamówienie. Dokumenty te potwierdzają spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji oraz brak podstaw wykluczenia **w zakresie, w którym każdy z wykonawców wykazuje spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji oraz brak podstaw wykluczenia.**

JEDNOLITY EUROPEJSKI DOKUMENT ZAMÓWIENIA (1/2)

Zgodnie z art. 1 [rozporządzenia](#) wykonawczego Komisji (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r.:

„Od chwili wejścia w życie krajowych środków wdrażających dyrektywę 2014/24/UE, a [najpóźniej od dnia 18 kwietnia 2016 r.](#), do celów sporządzenia jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, o którym mowa w art. 59 dyrektywy 2014/24/UE, [stosuje się](#) standardowy formularz określony w załączniku 2 do niniejszego rozporządzenia.”

Rozporządzenie [obowiązuje bezpośrednio](#) w Polsce bez potrzeby implementacji do polskiego systemu prawnego.

Od dnia 18 kwietnia 2016 r., w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursach, w których **wartość zamówienia jest równa lub wyższa** od progów unijnych, **wykonawca ma prawo składania formularza JEDZ** w celu wykazania:

- 1) spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu,
- 2) braku podstaw wykluczenia,
- 3) spełniania kryteriów selekcji (obiektywne zasady i kryteria ustalone przez zamawiającego na potrzeby ograniczenia liczby kwalifikujących się kandydatów).

JEDNOLITY EUROPEJSKI DOKUMENT ZAMÓWIENIA (2/2)

Zgodnie z dyrektywą JEDZ powinien zawierać co najmniej następujące informacje:

- 1) **oświadczenie** wykonawcy, że w stosunku do niego **nie zachodzą przesłanki** (podstawy) **wykluczenia**;
- 2) **oświadczenie** wykonawcy **o spełnianiu** przez niego **warunków udziału** w postępowaniu;
- 3) **oświadczenie** wykonawcy **o spełnianiu** przez niego **kryteriów selekcji** służących do ograniczenia liczby wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu;
- 4) **określenie organu** publicznego **lub osoby trzeciej** odpowiedzialnych za wystawienie dokumentów **potwierdzających brak podstaw do wykluczenia** oraz w stosownych przypadkach **spełnianie warunków udziału** w postępowaniu i kryteriów selekcji;
- 5) formalne **oświadczenie** wykonawcy, z którego wynika, **że wykonawca** będzie w stanie **na żądanie i bez zwłoki przedstawić dokumenty potwierdzające** brak podstaw do wykluczenia oraz spełnianie warunków udziału w postępowaniu i kryteriów selekcji;
- 6) **informacje** niezbędne **w celu uzyskania przez zamawiającego dokumentów potwierdzających** bezpośrednio **za pomocą bazy danych** (na warunkach określonych w art. 59 ust. 5 dyrektywy).

Formularz JEDZ składa się z sześciu części:

Część I. Identyfikacja postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – **wypełniana przez zamawiającego**
oraz **część II - VI** – **wypełniane przez wykonawcę**:

Część II.	Identyfikacja wykonawcy
Część III.	Przesłanki wykluczenia
Część IV.	Warunki udziału w postępowaniu
Część V.	Kryteria selekcji
Część VI.	Podpis(y)

SKŁADANIE DOKUMENTÓW I OŚWIADCZEŃ (art. 26 ust. 1 i 2)

1. Zamawiający **przed udzieleniem zamówienia**, którego **wartość jest równa lub przekracza** kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, **wzywa wykonawcę**, którego oferta została najwyżej oceniona, **do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 10 dni**, terminie **aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów** potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1. Przepisu zdania pierwszego nie stosuje się do udzielania zamówień w przypadkach, o których mowa w art. 101a ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 lit. a (*dotyczy umowy ramowej*).
 2. **Jeżeli wartość** zamówienia **jest mniejsza** niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający **może wezwać wykonawcę**, którego oferta została najwyżej oceniona, **do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 5 dni**, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1.
-

UZASADNIONE WEZWANIE NA KAŻDYM ETAPIE (art. 26 ust. 2f)

Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia odpowiedniego przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia, **zamawiający może na każdym etapie** postępowania **wezwać wykonawców** do złożenia **wszystkich lub niektórych oświadczeń lub dokumentów potwierdzających**, że nie podlegają wykluczeniu, spełniają warunki udziału w postępowaniu lub kryteria **selekcji**, a jeżeli zachodzą uzasadnione podstawy do uznania, że złożone uprzednio oświadczenia lub dokumenty nie są już aktualne, do złożenia aktualnych oświadczeń lub dokumentów.

UZUPEŁNIANIE OŚWIADCZEŃ LUB DOKUMENTÓW (art. 26 ust. 3)

Jeżeli wykonawca **nie złożył oświadczenia**, o którym mowa w art. 25a ust. 1, **oświadczeń lub dokumentów** potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, **lub innych dokumentów** niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty **są niekompletne, zawierają błędy** lub **budzą** wskazane przez zamawiającego **wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień** w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

UZUPEŁNIANIE PEŁNOMOCNICTW (art. 26 ust. 3a)

Jeżeli wykonawca nie złożył wymaganych **pełnomocnictw** albo **złożył wadliwe pełnomocnictwa, zamawiający wzywa do ich złożenia** w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

WYJAŚNIANIE OŚWIADCZEŃ LUB DOKUMENTÓW (art. 26 ust. 4)

Zamawiający wzywa także, w wyznaczonym przez siebie terminie, do złożenia wyjaśnień dotyczących oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1.

DOKUMENTY DOSTĘPNE, BEZPŁATNE, BAZY DANYCH (art. 26 ust. 6)

Wykonawca nie jest obowiązany do złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 i 3, **jeżeli zamawiający posiada** oświadczenia lub dokumenty dotyczące tego wykonawcy **lub może je uzyskać** za pomocą bezpłatnych ogólnodostępnych baz danych, w szczególności rejestrów publicznych.

e-Certis (art. 26 ust. 7)

Zamawiający korzysta z internetowego repozytorium zaświadczeń **e-Certis oraz wymaga** przede wszystkim takich rodzajów **zaświadczeń lub dowodów** w formie dokumentów, **które są objęte tym repozytorium**.

Zakres dokumentów jakich zamawiający może żądać od Wykonawcy określa, obowiązujące od dnia 28 lipca 2016 roku:

**Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r.
w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający
od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia
(Dz. U. z 2016 r. poz. 1126)**

Katalog dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu jest zamknięty, tj. **nie można** w celu weryfikacji zdolności podmiotowej żądać dokumentów innych niż wskazane rozporządzeniem.

Powyższa zasada nie ma zastosowania do:

- sytuacji, w której wykonawca zobowiązany jest udowodnić Zamawiającemu dysponowanie zasobami podmiotów trzecich (art. 22a ust. 2), lub
 - zamówień sektorowych, w stosunku do których ustawodawca dopuścił możliwość żądania również innych dokumentów niż określone rozporządzeniem (art. 138c ust. 1 pkt 2), lub
 - instytucji lub podmiotów zamawiających w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 131v pkt 2).
-

Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu

W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji **dotyczących kompetencji lub uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej** zamawiający może żądać dokumentów potwierdzających posiadanie takich kompetencji lub uprawnień, o ile obowiązek ich posiadania wynika z odrębnych przepisów, w szczególności:

- 1) **koncesji, zezwolenia, licencji lub** dokumentu potwierdzającego, że **wykonawca jest wpisany** do jednego z **rejestrów zawodowych lub handlowych**, prowadzonych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania;
- 2) **w przypadku zamówienia na usługi – dokumentu potwierdzającego status członkowski** wykonawcy w określonej organizacji, od którego uzależnione jest prawo do świadczenia nabywanej przez zamawiającego usługi w kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania.

Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu

W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji **dotyczących sytuacji ekonomicznej lub finansowej** zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) sprawozdania finansowego albo jego części, w przypadku gdy sporządzenie sprawozdania wymagane jest przepisami prawa kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, a jeżeli podlega ono badaniu przez biegłego rewidenta zgodnie z przepisami o rachunkowości, również odpowiednio z opinią o badanym sprawozdaniu albo jego części, a w przypadku wykonawców niezobowiązanych do sporządzenia sprawozdania finansowego, innych dokumentów określających na przykład obroty oraz aktywa i zobowiązania – za okres nie dłuższy niż ostatnie 3 lata obrotowe, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – za ten okres;
- 2) **oświadczenia** wykonawcy **o rocznym obrocie wykonawcy lub o obrocie wykonawcy w obszarze objętym zamówieniem**, za okres nie dłuższy niż ostatnie 3 lata obrotowe, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – za ten okres;
- 3) informacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, w okresie nie wcześniejszym **niż 1 miesiąc** przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;
- 4) potwierdzających, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia **na sumę gwarancyjną określoną przez zamawiającego**.

Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu

W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji **dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej** zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) wykazu robót budowlanych wykonanych nie wcześniej niż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich rodzaju, wartości, daty, miejsca wykonania i podmiotów, na rzecz których roboty te zostały wykonane, z załączeniem dowodów określających czy te roboty budowlane zostały wykonane należycie, w szczególności informacji o tym czy roboty zostały wykonane zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończone, przy czym **dowodami, o których mowa, są referencje bądź inne dokumenty wystawione przez podmiot, na rzecz którego roboty budowlane były wykonywane**, a jeżeli z uzasadnionej przyczyny o obiektywnym charakterze wykonawca nie jest w stanie uzyskać tych dokumentów – inne dokumenty;

*W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może dopuścić, aby wykaz dotyczył robót budowlanych wykonanych **w okresie dłuższym niż 5 lat** przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu (§ 2 ust. 5 pkt 1 Rozporządzenia);*

- 2) wykazu dostaw lub usług wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych również wykonywanych, w okresie ostatnich 3 lat przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich wartości, przedmiotu, dat wykonania i podmiotów, na rzecz których dostawy lub usługi zostały wykonane, oraz załączeniem dowodów określających czy te dostawy lub usługi zostały wykonane lub są wykonywane należycie, przy czym **dowodami, o których mowa, są referencje bądź inne dokumenty wystawione przez podmiot, na rzecz którego dostawy lub usługi były wykonywane**, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych są wykonywane, a jeżeli z uzasadnionej przyczyny o obiektywnym charakterze wykonawca nie jest w stanie uzyskać tych dokumentów – oświadczenie wykonawcy; w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych nadal wykonywanych referencje bądź inne dokumenty potwierdzające ich należyte wykonywanie powinny być wydane nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;

*W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może dopuścić, aby wykaz dotyczył dostaw lub usług wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych – również wykonywanych, **w okresie dłuższym niż 3 lata** przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. (§ 2 ust. 5 pkt 2 Rozporządzenia);*

Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu

W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji **dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej** zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 3) wykazu narzędzi, wyposażenia zakładu lub urządzeń technicznych dostępnych wykonawcy w celu wykonania zamówienia publicznego wraz z informacją o podstawie do dysponowania tymi zasobami;
- 4) opisu urządzeń technicznych oraz środków organizacyjno-technicznych zastosowanych przez wykonawcę w celu zapewnienia jakości oraz opisu zaplecza naukowo-badawczego posiadanego przez wykonawcę lub które będzie pozostawało w dyspozycji wykonawcy;
- 5) wykazu systemów zarządzania łańcuchem dostaw i śledzenia łańcucha dostaw, które wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego;
- 6) wykazu środków zarządzania środowiskowego, które wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego;
- 7) **oświadczenia o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie kontroli zdolności produkcyjnych lub zdolności technicznych** wykonawcy, a w razie konieczności także dostępnych mu środków naukowych i badawczych, jak również środków kontroli jakości, z których będą korzystać – w przypadku **gdy przedmiot zamówienia obejmuje produkty lub usługi o złożonym charakterze**, które mają zostać dostarczone, lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach w odniesieniu do produktów lub usług o szczególnym przeznaczeniu;

Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu

W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji **dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej** zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 8) oświadczenia na temat wielkości średniego rocznego zatrudnienia u wykonawcy oraz liczebności kadry kierowniczej w ostatnich 3 latach przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a w przypadku gdy okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie;
- 9) **oświadczenia na temat wykształcenia i kwalifikacji zawodowych wykonawcy lub kadry kierowniczej wykonawcy;**
- 10) wykazu osób, skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego, w szczególności odpowiedzialnych za świadczenie usług, kontrolę jakości lub kierowanie robotami budowlanymi, wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, uprawnień, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia publicznego, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności oraz informacją o podstawie do dysponowania tymi osobami.

Możliwość odstąpienia od żądania dokumentów (§ 2 ust. 7 Rozporządzenia);

Jeżeli **treść informacji** przekazanych przez wykonawcę **w jednolitym europejskim dokumencie** zamówienia, o którym mowa w art. 10a ust. 1 ustawy, **odpowiada zakresowi informacji**, których zamawiający wymaga poprzez żądanie dokumentów, **w szczególności** o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 (oświadczenia wykonawcy o rocznym obrocie wykonawcy lub o obrocie wykonawcy w obszarze objętym zamówieniem) i ust. 4 (warunki dotyczące zdolności technicznej lub zawodowej), **zamawiający może odstąpić od żądania tych dokumentów** od wykonawcy.

W takim przypadku dowodem spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji oraz braku podstaw wykluczenia **są odpowiednie informacje** przekazane przez wykonawcę lub odpowiednio przez podmioty, na których zdolnościach lub sytuacji wykonawca polega na zasadach określonych w art. 22a ustawy, **w jednolitym europejskim dokumencie zamówienia**.

Dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia (§ 5 Rozporządzenia)

W celu potwierdzenia braku podstaw wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 13, 14 i 21 ustawy oraz, odnośnie skazania za wykroczenie na karę aresztu, w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 5 i 6 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;
- 2) zaświadczenia właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzającego, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, lub innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca zawarł porozumienie z właściwym organem podatkowym w sprawie spłat tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami, w szczególności uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu;

Dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia (§ 5 Rozporządzenia)

- 3) zaświadczenia właściwej terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego albo innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, lub innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca zawarł porozumienie z właściwym organem w sprawie spłat tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami, w szczególności uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu;
- 4) odpisu z właściwego rejestru lub z centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestru lub ewidencji, w celu potwierdzenia braku podstaw wykluczenia na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy;
- 5) **oświadczenia wykonawcy o braku wydania** wobec niego **prawomocnego wyroku sądu** lub **ostatecznej decyzji administracyjnej o zaleganiu** z uiszczaniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne **albo – w przypadku wydania takiego wyroku lub decyzji – dokumentów potwierdzających dokonanie płatności tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami lub zawarcie** wiążącego **porozumienia** w sprawie spłat tych należności;

Dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia (§ 5 Rozporządzenia)

- 6) **oświadczenia wykonawcy o braku orzeczenia** wobec niego tytułem środka zapobiegawczego zakazu ubiegania się o zamówienia publiczne;
- 7) **oświadczenia wykonawcy o braku wydania prawomocnego wyroku** sądu skazującego za wykroczenie na karę ograniczenia wolności lub grzywny w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 5 i 6 ustawy;
- 8) **oświadczenia wykonawcy o braku wydania wobec niego ostatecznej decyzji administracyjnej** o naruszeniu obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy, prawa ochrony środowiska lub przepisów o zabezpieczeniu społecznym w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 7 ustawy;
- 9) **oświadczenia wykonawcy o niezaleganiu** z opłacaniem podatków i opłat lokalnych, o których mowa w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716);
- 10) **oświadczenia wykonawcy o przynależności albo braku przynależności** do tej samej grupy kapitałowej; **w przypadku przynależności** do tej samej grupy kapitałowej **wykonawca może złożyć** wraz z oświadczeniem **dokumenty bądź informacje potwierdzające, że powiązania** z innym wykonawcą **nie prowadzą do zakłócenia konkurencji** w postępowaniu.

Dokumenty w przypadku poleganiu na inne podmioty (§ 9 Rozporządzenia)

W celu oceny, czy wykonawca polegając na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów będzie dysponował niezbędnymi zasobami w stopniu umożliwiającym należyte wykonanie zamówienia publicznego oraz oceny, czy stosunek łączący wykonawcę z tymi podmiotami gwarantuje rzeczywisty dostęp do ich zasobów, zamawiający może żądać dokumentów, które określają w szczególności:

- 1) zakres dostępnych wykonawcy zasobów innego podmiotu;
- 2) sposób wykorzystania zasobów innego podmiotu, przez wykonawcę, przy wykonywaniu zamówienia publicznego;
- 3) zakres i okres udziału innego podmiotu przy wykonywaniu zamówienia publicznego;
- 4) czy podmiot, na zdolnościach którego wykonawca polega w odniesieniu do warunków udziału w postępowaniu dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, zrealizuje roboty budowlane lub usługi, których wskazane zdolności dotyczą.

Zamawiający żąda od wykonawcy, który polega na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów przedstawienia w odniesieniu do tych podmiotów **dokumentów potwierdzających braku podstaw wykluczenia**, wymienionych w § 5 pkt 1–9 Rozporządzenia.

Dokumenty podwykonawców (§ 9 ust. 3 Rozporządzenia)

Zamawiający **może żądać od wykonawcy** przedstawienia dokumentów **potwierdzających braku podstaw wykluczenia**, wymienionych w § 5 pkt 1–9, **dotyczących podwykonawcy, któremu zamierza powierzyć wykonanie części zamówienia**, a który nie jest podmiotem, na którego zdolnościach lub sytuacji wykonawca polega na zasadach określonych w art. 22a ustawy.

Dokumenty pobierane przez Zamawiającego (§ 10 ust. 1 Rozporządzenia)

W przypadku **wskazania przez wykonawcę dostępności** oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w § 2, § 5 i § 7, w formie elektronicznej **pod określonymi adresami internetowymi** ogólnodostępnych i bezpłatnych baz danych, **zamawiający pobiera samodzielnie** z tych baz danych wskazane przez wykonawcę oświadczenia lub dokumenty.

W takim przypadku zamawiający może żądać od wykonawcy przedstawienia tłumaczenia na język polski wskazanych przez wykonawcę i pobranych samodzielnie przez zamawiającego dokumentów (§ 16 ust. 2 Rozporządzenia).

Wymagane oryginały dokumentów (§ 14 ust. 1 Rozporządzenia)

Oświadczenia, o których mowa w rozporządzeniu **dotyczące wykonawcy i innych podmiotów**, na których zdolnościach lub sytuacji polega wykonawca na zasadach określonych w art. 22a ustawy **oraz dotyczące podwykonawców, składane są w oryginale.**

OŚWIADCZENIE – GRUPA KAPITAŁOWA (art. 24 ust. 11)

Wykonawca, **w terminie 3 dni od dnia przekazania informacji**, o której mowa w art. 51 ust. 1a, art. 57 ust. 1 lub art. 60d ust. 1, albo od zamieszczenia na stronie internetowej informacji, o której mowa w art. 86 ust. 5, **przekazuje zamawiającemu oświadczenie** o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w ust. 1 pkt 23. **Wraz ze złożeniem oświadczenia**, wykonawca **może przedstawić dowody, że powiązania** z innym wykonawcą **nie prowadzą do zakłócenia konkurencji** w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Art. 51 ust. 1a. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 57. 1. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 60d. 1. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 86 ust. 5. Niezwłocznie po otwarciu ofert zamawiający zamieszcza na stronie internetowej informacje dotyczące:

- 1) kwoty, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;
- 2) firm oraz adresów wykonawców, którzy złożyli oferty w terminie;
- 3) ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach.

PROCEDURA „ODWRÓCONA” (art. 24aa ust. 1 i 2)

Zamawiający **może**, w postępowaniu prowadzonym **w trybie przetargu nieograniczonego**, najpierw **dokonać oceny ofert, a następnie zbadać**, czy wykonawca, którego **oferta została oceniona jako najkorzystniejsza, nie podlega wykluczeniu oraz spełnia warunki udziału w postępowaniu**, o ile taka możliwość została przewidziana w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w ogłoszeniu o zamówieniu.

Jeżeli wykonawca, o którym mowa w ust. 1, **uchyla się od zawarcia umowy lub nie wnosi wymaganego zabezpieczenia** należytego wykonania umowy, **zamawiający może zbadać**, czy nie podlega wykluczeniu oraz czy spełnia warunki udziału w postępowaniu **wykonawca, który złożył ofertę najwyżej ocenioną spośród pozostałych ofert**.

Przedmiotem merytorycznej oceny są tylko te oferty, które nie zostały odrzucone przez zamawiającego, ani też nie zostały uznane za odrzucone.

Tylko spośród takich ofert zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą.

Zamawiający odrzuca ofertę (art. 89 po nowelizacji), gdy:

- 1) **jest niezgodna z ustawą;**
- 2) jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem **obowiązku poprawienia innych omyłek** polegających na **niezgodności oferty ze specyfikacją** istotnych warunków zamówienia, **niepowodujące istotnych zmian w treści oferty;**
- 3) **jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji** w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 4) **zawiera rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia;**
- 5) została złożona przez wykonawcę wykluczonego z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub niezaproszonego do składania ofert;
- 6) zawiera błędy w obliczeniu ceny **lub kosztu;**
- 7) wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3;
- 7a) wykonawca nie wyraził zgody, o której mowa w art. 85 ust. 2, na przedłużenie terminu związania ofertą;
- 7b) **wadium nie zostało wniesione lub zostało wniesione w sposób nieprawidłowy, jeżeli zamawiający żądał wniesienia wadium;**
- 7c) oferta wariantowa nie spełnia minimalnych wymagań określonych przez zamawiającego;
- 7d) jej przyjęcie naruszałoby bezpieczeństwo publiczne lub istotny interes bezpieczeństwa państwa, a tego bezpieczeństwa lub interesu nie można zagwarantować w inny sposób;
- 8) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów.

Pojęcie „rażąco niskiej ceny”, w prawie europejskim, zabrania wprowadzania przepisów prawnych, które powodowałyby automatyczne odrzucenie ofert złożonych w ramach zamówień publicznych według kryterium arytmetycznego. Zamawiający, w każdym przypadku, zobowiązani są do przeprowadzenia procedury weryfikacji określonej w dyrektywie, umożliwiającej wykonawcy przedstawienie wyjaśnień.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 czerwca 1989 r. 103/88 (Fratelli Costanzo SpA)

*art. 29 ust. 5 Dyrektywy 71/305 - od którego stosowania państwa członkowskie nie mogą w żadnym razie odstąpić - **zabrania im wprowadzania przepisów prawnych, które wymagają automatycznego odrzucenia ofert** złożonych w ramach zamówień publicznych według kryterium arytmetycznego, zamiast zobowiązania podmiotów zamawiających do przeprowadzenia procedury weryfikacji określonej w dyrektywie, umożliwiającej podmiotowi składającemu ofertę przedstawienie wyjaśnień.*

wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 marca 2012 r. C-599/10 (Sag Slovensko)

***zamiarem** prawodawcy Unii **było ustanowienie** względem instytucji zamawiających **wymogu, by dokonywały one weryfikacji składowych elementów rażąco niskich ofert**, poprzez **nałożenie** na nie w tym celu **obowiązku zażądania** od kandydatów przedstawienia **uzasadnienia koniecznego do wykazania, że oferty te są poważne** (zob. podobnie wyrok z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawach połączonych C-285/99 i C-286/99 Lombardini i Mantovani, Rec. s. I-9233, pkt 46-49). /.../ wyliczenie zawarte w art. 55 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2004/18 nie jest wyczerpujące, to jednak nie jest one czysto informacyjne, i w związku z tym **nie pozostawia instytucjom zamawiającym swobody przy ustalaniu, jakie są istotne okoliczności, które należy wziąć pod uwagę, zanim odrzucona zostanie oferta jawiąca się jako rażąco niska** (wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie C-292/07 Komisja przeciwko Belgii, pkt 159).*

RAŻĄCO NISKA CENA LUB KOSZT

Zamawiający **ma prawo** wszcząć procedurę wyjaśniającą „**rażąco niskiej ceny lub kosztu**”, gdy:

- zaoferowana **cena** lub **koszt**, lub **ich istotne części składowe**, wydają się **rażąco niskie** w stosunku do przedmiotu zamówienia i **budzą wątpliwości zamawiającego** co do możliwości **wykonania** przedmiotu zamówienia **zgodnie z wymaganiami** określonymi przez zamawiającego **lub wynikającymi z odrębnych przepisów**.
- **cena całkowita** oferty **jest niższa o co najmniej 30%** od wartości przedmiotu zamówienia, **powiększona o należny podatek** od towarów i usług, ustalona **z uwzględnieniem okoliczności**, które wpływają na to ustalenie, **a nastąpiły po wszczęciu postępowania**, w szczególności – **po istotnej zmianie cen rynkowych**.

Zamawiający **ma obowiązek wszcząć procedurę** wyjaśniającą „rażąco niską cenę lub koszt”, gdy **cena całkowita** oferty **jest niższa o co najmniej 30%** od wartości zamówienia **powiększonej o należny podatek** od towarów i usług, **ustalonej przed wszczęciem postępowania zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2** lub **średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert**, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień **chyba, że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych**, które **nie wymagają wyjaśnienia**.

Procedurę wyjaśniającą **wszczyna** zamawiający zwracając się o **udzielenie wyjaśnień**, w tym złożenie dowodów dotyczących wyliczenia ceny lub kosztu, w szczególności w zakresie:

- oszczędności metody wykonania zamówienia,
- wybranych rozwiązań technicznych,
- wyjątkowo sprzyjających warunków wykonywania zamówienia dostępnych dla wykonawcy,
- oryginalności projektu wykonawcy,
- kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 oraz z 2016 r. poz. 1265);
- pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów;
- wynikającym z przepisów prawa pracy i przepisów o zabezpieczeniu społecznym, obowiązujących w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;
- wynikającym z przepisów prawa ochrony środowiska;
- powierzenia wykonania części zamówienia podwykonawcy.

UMOWA

W tym zakresie decydujący wpływ na czynności zamawiającego ma art. 94 ustawy Pzp oraz Dział IV – Umowy w sprawach zamówień publicznych - od art. 139 do art. 151 ustawy Pzp.

Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż (terminy podstawowe):

.10 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane **przy użyciu środków komunikacji elektronicznej**, albo 15 dni – jeżeli zostało przesłane w inny sposób – w przypadku zamówień, których **wartość jest równa lub przekracza kwoty** określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;

.5 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane **przy użyciu środków komunikacji elektronicznej**, albo 10 dni – jeżeli zostało przesłane w inny sposób – w przypadku zamówień, których **wartość jest mniejsza niż kwoty** określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

Zgodnie z art. 142 ust. 5 ustawy Pzp, **umowa zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy** zawiera postanowienia o zasadach wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy, w przypadku zmiany:

- 1) stawki podatku od towarów i usług,
- 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3-5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne

- jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę.

Przykładowe zapisy (przygotowane także perspektywicznie na zmianę zł na euro):

1. W razie zmiany waluty obowiązującej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zmiany przepisów podatkowych mających bezpośredni wpływ na ceny, w szczególności wysokości podatku VAT, Umowa zostanie zmieniona, z zachowaniem formy pisemnej. W razie zmiany waluty obowiązującej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynagrodzenie Wykonawcy zostanie przeliczone zgodnie z oficjalnie obowiązującym kursem wymiany. W przypadku zmiany wysokości podatku VAT, wynagrodzenie brutto zostanie zmienione odpowiednio do zmian wysokości podatku VAT i będzie obowiązywać z dniem wejścia w życie zmienionych stawek VAT.
2. W razie zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3-5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1697 z późn. zm.) lub zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, które będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia publicznego przez wykonawcę wysokość wynagrodzenia wykonawcy zostanie zmieniona odpowiednio do wpływu zmian na koszty wykonania zamówienia.

Art. 144 po nowelizacji

[1. Zakazuje się **istotnych zmian** postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.]

Art. 144 ust. 1. Zakazuje się **zmian** postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej **w stosunku do treści oferty**, na podstawie której **dokonano wyboru wykonawcy**, chyba że zachodzi **co najmniej jedna** z następujących okoliczności:

- 1) zmiany **zostały przewidziane** w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia **w postaci jednoznacznych postanowień umownych**, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian;
 - Zmiany postanowień umownych nie mogą prowadzić do zmiany charakteru umowy lub umowy ramowej (**art. 144 ust. 1b**)
- 2) **zmiany dotyczą** realizacji **dodatkowych** dostaw, usług lub robót budowlanych **od dotychczasowego** wykonawcy, **nieobjętych zamówieniem podstawowym**, o ile stały się **niezbędne** i zostały spełnione **łącznie** następujące warunki:
 - a) **zmiana** wykonawcy **nie może** zostać dokonana **z powodów ekonomicznych lub technicznych**, **w szczególności** dotyczących **zamienności lub interoperacyjności** sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,
 - b) **zmiana** wykonawcy **spowodowałaby istotną niedogodność** lub **znaczne zwiększenie kosztów** dla zamawiającego,
 - c) **wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości** zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej;
 - **Nie można wprowadzać kolejnych zmian** umowy lub umowy ramowej **w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy** (**art. 144 ust. 1a**).
 - Zamawiający, po dokonaniu zmiany umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazuje Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zmianie umowy (**art. 144 ust. 1c**).
 - Jeżeli umowa zawiera klauzulę waloryzacyjną, w przypadku, o którym mowa w pkt 2 lit. c, w celu określenia dopuszczalnych wartości zmian umowy, wartość zamówienia określoną pierwotnie w umowie aktualizuje się zgodnie z tą klauzulą (**art. 144 ust. 1d**).

Art. 144 ust. 1 Zakazuje się **zmian** postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej **w stosunku do treści oferty**, na podstawie której **dokonano wyboru wykonawcy**, chyba że zachodzi **co najmniej jedna** z następujących okoliczności:

3) zostały **spełnione łącznie** następujące warunki:

- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej **spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,**
 - b) **wartość zmiany nie przekracza 50%** wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej;
 - **Nie można wprowadzać kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy (art. 144 ust. 1a).**
 - Zmiany postanowień umownych nie mogą prowadzić do zmiany charakteru umowy lub umowy ramowej (**art. 144 ust. 1b**).
 - Jeżeli umowa zawiera klauzulę waloryzacyjną, w przypadku, o którym mowa w pkt 3 lit. b, w celu określenia dopuszczalnych wartości zmian umowy, wartość zamówienia określoną pierwotnie w umowie aktualizuje się zgodnie z tą klauzulą (**art. 144 ust. 1d**).
 - Zamawiający, po dokonaniu zmiany umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazuje Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zmianie umowy (**art. 144 ust. 1c**).
-

4) **wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca:**

- a) **na podstawie postanowień umownych**, o których mowa w pkt 1,
 - b) **w wyniku** połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji lub nabycia dotychczasowego wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, **o ile nowy wykonawca spełnia warunki** udziału w postępowaniu, **nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz** nie pociąga to za sobą innych **istotnych zmian umowy**,
 - c) **w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązań wykonawcy względem jego podwykonawców;**
 - W przypadku, o którym mowa w **pkt 4 lit. b** **nie można wprowadzać kolejnych zmian** umowy lub umowy ramowej **w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy** (art. 144 ust. 1a).
-

Art. 144 ust. 1 Zakazuje się **zmian** postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej **w stosunku do treści oferty**, na podstawie której **dokonano wyboru wykonawcy**, chyba że zachodzi **co najmniej jedna** z następujących okoliczności:

- 5) **zmiany**, niezależnie od ich wartości, **nie są istotne** w rozumieniu ust. 1e;
 - 6) **łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty** określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 i jest **mniejsza od 10% wartości** zamówienia określonej pierwotnie **w umowie** w przypadku zamówień **na usługi lub dostawy albo**, w przypadku zamówień **na roboty budowlane - jest mniejsza od 15% wartości** zamówienia określonej pierwotnie **w umowie**.
 - Zmiany postanowień umownych nie mogą prowadzić do zmiany charakteru umowy lub umowy ramowej (**art. 144 ust. 1b**).
 - Jeżeli umowa zawiera klauzulę waloryzacyjną, w celu określenia dopuszczalnych wartości zmian umowy, wartość zamówienia określoną pierwotnie w umowie aktualizuje się zgodnie z tą klauzulą (**art. 144 ust. 1d**).
-

Art. 144 ust. 2. Postanowienie umowne zmienione z naruszeniem ust. 1–1b, 1d i 1e **podlega unieważnieniu**. Na miejsce unieważnionych postanowień umowy lub umowy ramowej **wchodzą postanowienia umowne w pierwotnym brzmieniu**.

Art. 144 ust. 3. **Jeżeli** zamawiający **zamierza zmienić warunki realizacji** zamówienia, **które wykraczają poza zmiany** umowy lub umowy ramowej **dopuszczalne** zgodnie z ust. 1–1b, 1d i 1e **obowiązany jest przeprowadzić nowe postępowanie** o udzielenie zamówienia.

Art. 144 ust. 1e (zmiana istotna)

Zmianę postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej **uznaje się za istotną**, jeżeli:

- 1) **zmienia ogólny charakter** umowy lub umowy ramowej, w stosunku do charakteru umowy lub umowy ramowej w pierwotnym brzmieniu;
- 2) **nie zmienia ogólnego charakteru** umowy lub umowy ramowej **i zachodzi co najmniej jedna z** następujących **okoliczności**:
 - a) zmiana **wprowadza warunki**, które, **gdyby były postawione w postępowaniu** o udzielenie zamówienia, to w tym postępowaniu **wzięliby lub mogliby wziąć** udział inni wykonawcy **lub przyjęto by oferty innej treści**,
 - b) zmiana **narusza równowagę ekonomiczną** umowy lub umowy ramowej **na korzyść wykonawcy** w sposób nieprzewidziany pierwotnie w umowie lub umowie ramowej,
 - c) zmiana **znacznie rozszerza lub zmniejsza zakres** świadczeń i zobowiązań wynikający z umowy lub umowy ramowej,
 - d) **polega na zastąpieniu wykonawcy**, któremu zamawiający udzielił zamówienia, nowym wykonawcą, **w przypadkach innych niż** wymienione w ust. 1 pkt 4.

Art. 145 (odstąpienie od umowy)

1. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub **dalsze wykonywanie umowy może zagrazić istotnemu interesowi** bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwu publicznemu, zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o tych okolicznościach.
 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.
-

Art. 145a- 145b (rozwiązanie umowy)

Art. 145a. Zamawiający **może rozwiązać umowę**, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) **zmiana** umowy została dokonana **z naruszeniem art. 144 ust. 1–1b, 1d i 1e**;
- 2) **wykonawca** w chwili zawarcia umowy **podlegał wykluczeniu** z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1;
- 3) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, że państwo polskie uchybiło zobowiązaniom, które ciążyą na nim na mocy Traktatów, dyrektywy 2014/24/UE i dyrektywy 2014/25/UE, z uwagi na to, że zamawiający udzielił zamówienia z naruszeniem przepisów prawa Unii Europejskiej.

Art. 145b. W przypadku, o którym mowa w art. 145a, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

Ustawa zachowuje prawo Wykonawcy do powierzania części zamówienia podwykonawcy (art. 36a ust. 1) i prawo Zamawiającego do żądania wskazania przez wykonawcę części zamówienia, której wykonanie zamierza powierzyć podwykonawcy (art. 36b ust. 1) oraz dodaje alternatywnie **prawo żądania podania** przez wykonawcę **nazw (firm) podwykonawców**, na których zasoby wykonawca powołuje się na zasadach określonych w art. 26 ust. 2b, w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1.

Jednocześnie ustawa **dopuszcza możliwość zmiany wskazanego w ofercie podwykonawcy** na innego, jednak w takim przypadku wykonawca jest obowiązany wykazać zamawiającemu, iż proponowany inny podwykonawca lub wykonawca samodzielnie spełnia je w stopniu nie mniejszym niż wymagany w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia (art. 36b ust. 2).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

Umowa o roboty budowlane **zawiera w szczególności postanowienia dotyczące** (art. 143d ust. 1):

- 1) **obowiązku przedkładania** przez wykonawcę zamawiającemu **projektu umowy** o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, **a także projektu jej zmiany, oraz poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo**, której przedmiotem są roboty budowlane, i jej zmian;
- 2) **wskazania terminu na zgłoszenie przez zamawiającego zastrzeżeń do projektu umowy** o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do projektu jej zmiany lub sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do jej zmian;
- 3) **obowiązku przedkładania** przez wykonawcę zamawiającemu **poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów o podwykonawstwo**, których przedmiotem są dostawy lub usługi, oraz ich zmian;
- 4) **zasad zapłaty wynagrodzenia wykonawcy**, uwarunkowanej przedstawieniem przez niego dowodów potwierdzających zapłatę wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom;

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

Umowa o roboty budowlane zawiera w szczególności postanowienia dotyczące (art. 143d ust. 1):

- 5) **terminu zapłaty** wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy;
- 6) **zasad zawierania umów** o podwykonawstwo z dalszymi podwykonawcami;
- 7) **wysokości kar umownych**, z tytułu:
 - a) **braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty** wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom,
 - b) **nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy** o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany,
 - c) **nieprzedłożenia** poświadczonej za zgodność z oryginałem **kopii umowy** o podwykonawstwo lub jej zmiany,
 - d) **braku zmiany umowy** o podwykonawstwo **w zakresie terminu zapłaty**.

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH,

DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

SPOSÓB ROZLICZANIA UMOWY

W przypadku zamówień **na roboty budowlane**, których termin wykonywania jest **dłuższy niż 12 miesięcy**, nowelizacja wprowadza zapisy dotyczące sposobu rozliczania umów.

MODEL 1 – **ZAPŁATA** WYNAGRODZENIA NALEŻNEGO WYKONAWCY **W CZĘŚCIACH**

Warunkiem zapłaty przez zamawiającego **drugiej i następnych części** należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane jest **przedstawienie dowodów zapłaty** wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom biorącym udział w realizacji odebranych robót budowlanych (art. 143a ust. 1 pkt 1).

W takim przypadku, **zamawiający** (zgodnie z art. 143a ust. 3) **może wskazać** w specyfikacji istotnych warunków zamówienia **procentową wartość ostatniej części wynagrodzenia**, która **nie** może wynosić **więcej niż 10%** wynagrodzenia należnego wykonawcy.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 12 – **SIWZ zawiera procentową wartość ostatniej części wynagrodzenia** za wykonanie umowy w sprawie zamówienia na roboty budowlane, **jeżeli zamawiający określa taką wartość**.

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH SPOSÓB ROZLICZANIA UMOWY

MODEL 2 – **ZAPŁATA CAŁOŚCI** WYNAGRODZENIA NALEŻNEGO WYKONAWCY, **PO WYKONANIU CAŁOŚCI** ROBÓT BUDOWLANYCH

Zamawiający jest obowiązany przewidzieć udzielanie zaliczek, przy czym udzielanie kolejnych zaliczek przez zamawiającego wymaga przedstawienia dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom biorącym udział w realizacji części zamówienia, za którą zaliczka została wypłacona (art. 143a ust. 1 pkt 2).

ZALICZKI w ustawie Pzp:

Informację o możliwości (w tym przypadku – o obowiązku, gdy przedmiotem są roboty budowlane) udzielenia zaliczki **Zamawiający zamieszcza** w ogłoszeniu lub SIWZ (art. 151a ust. 1 ustawy Pzp).

Zamawiający może żądać od wykonawcy **wniesienia zabezpieczenia zaliczki** w jednej lub kilku formach wskazanych w art. 148 ust. 1 i 2 ustawy Pzp.

ZALICZKI W USTAWIE PZP

Informację o możliwości (w tym przypadku – o *obowiązku*, gdy przedmiotem są roboty budowlane) udzielenia zaliczki **Zamawiający zamieszcza** w ogłoszeniu lub SIWZ (art. 151a ust. 1 ustawy Pzp).

Zamawiający może żądać od wykonawcy **wniesienia zabezpieczenia zaliczki** w jednej lub kilku formach wskazanych w art. 148 ust. 1 i 2 ustawy Pzp.

W przypadku żądania wniesienia zabezpieczenia zaliczki, w umowie określa się formę lub formy zabezpieczenia zaliczki, wysokość zabezpieczenia, a także sposób jego wniesienia i zwrotu. Umowa może przewidywać możliwość zmiany formy zabezpieczenia zaliczki w trakcie realizacji tej umowy (art. 151a ust. 7 ustawy Pzp)

Zamawiający, będący jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych:

- nie może udzielić zaliczki, jeżeli wykonawca został wybrany w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub z wolnej ręki (art. 151a ust. 3 w związku z art. 151a ust. 8 ustawy Pzp);
- może udzielić kolejnych zaliczek, pod warunkiem że wykonawca wykaże, że wykonał zamówienie w zakresie wartości poprzednio udzielanych zaliczek (art. 151a ust. 4 ustawy Pzp w związku z art. 151a ust. 8 ustawy Pzp);
- żąda wniesienia zabezpieczenia zaliczki, jeżeli przewidywana wartość zaliczek przekracza 20 % wysokości wynagrodzenia wykonawcy (art. 151a ust. 6 w związku z art. 151a ust. 8 ustawy Pzp).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

TERMIN ZAPŁATY WYNAGRODZENIA

Ustawa wprowadza maksymalny termin zapłaty wynagrodzenia **podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy**.

Termin ten, w umowie o podwykonawstwo, nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej. (art. 143b ust. 2).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

PROCEDURA ZAWIERANIA UMOWY O PODWYKONASTWO

Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane **zamierzający zawrzeć umowę** o podwykonawstwo, **której przedmiotem są roboty budowlane**, **jest obowiązany**, w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane, **do przedłożenia zamawiającemu projektu tej umowy**, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę wykonawcy na **zawarcie umowy** o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy (art. 143b ust. 1).

Do przedstawionego projektu umowy **Zamawiający wnosi zastrzeżenia, jeżeli** (art. 143b ust. 3):

- 1) **nie spełnia wymagań** określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- 2) **przewiduje termin** zapłaty wynagrodzenia **dłuższy niż 30 dni**.

Niezgłoszenie pisemnych zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym zgodnie z art. 143d ust. 1 pkt 2, **uważa się za akceptację projektu umowy** przez zamawiającego (art. 143b ust. 4).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH PROCEDURA ZAWIERANIA UMOWY O PODWYKONASTWO

Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem **kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane**, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia (art. 143b ust. 5).

Zamawiający, w terminie określonym w umowie (zgodnie z art. 143d ust. 1 pkt 2), **zgłasza pisemny sprzeciw** do umowy o podwykonawstwo, **której przedmiotem są roboty budowlane**, jeżeli nie spełnia ona wymagań określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż 30 dni (art. 143b ust. 3).

Niezgłoszenie pisemnego sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w umowie (zgodnie z art. 143d ust. 1 pkt 2), uważa się za akceptację umowy przez zamawiającego (art. 143b ust. 7).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH PROCEDURA ZAWIERANIA UMOWY O PODWYKONASTWO

Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem:

- umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz
- umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jako niepodlegający niniejszemu obowiązkowi (art. 143b ust. 8).

Wyłączenie przedłożenia kopii zawartej umowy nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50 000 zł, jednak Zamawiający może określić niższą wartość, od której będzie zachodził obowiązek przedkładania umowy o podwykonawstwo (art. 143b ust. 8).

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH WSTRZYMANIE WYPŁATY

W przypadku nieprzedstawienia przez wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty (dla podwykonawcy, dalszych podwykonawców), Zamawiający odpowiednio wstrzymuje:

- 1) wypłatę należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane,
 - 2) udzielenie kolejnej zaliczki
- w części równej sumie kwot wynikających z nieprzedstawionych dowodów zapłaty.

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH BEZPOŚREDNIA ZAPŁATA

W przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę **zamówienia na roboty budowlane** Zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, **który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.** (art. 143c ust. 1)

Bezpośrednia zapłata wynagrodzenia:

- **dotyczy** wyłącznie **należności powstałych po zaakceptowaniu przez zamawiającego umowy o podwykonawstwo**, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi (art. 143c ust. 2);
- **obejmuje** wyłącznie należne **wynagrodzenie, bez odsetek**, należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy (art. 143c ust. 3).

Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty **zamawiający informuje Wykonawcę o zamiarze** bezpośredniej zapłaty i **jest obowiązany umożliwić** wykonawcy **zgłoszenie** pisemnych **uwag** dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy. Zamawiający **informuje także o terminie zgłaszania uwag**, który **nie może być krótszy niż 7 dni** od dnia doręczenia tej informacji.

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH ZGŁOSZENIE UWAG DO ZAMIARU BEZPOŚREDNIEJ ZAPŁATY

W przypadku zgłoszenia uwag Zamawiający może (art. 143c ust. 5):

- 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
- 2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo
- 3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli podwykonawca lub dalszy podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.

Kwota bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy jest potrącana z wynagrodzenia należnego wykonawcy (art. 143c ust. 6)

ZMIANA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, DOTYCZĄCA OCHRONY PODWYKONAWSTWA W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

PRZESŁANKA ODSTĄPIENIA OD UMOWY

Konieczność wielokrotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy **lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% wartości umowy** **może** stanowić podstawę **do odstąpienia od umowy przez zamawiającego** (art. 143c ust. 7).

Umowy na roboty budowlane

Zasadnicze formy realizacji inwestycji:

1) forma konwencjonalna realizacji, opierająca się na sekwencji:

<projekt – wybór wykonawcy – realizacja>

2) forma realizacji „projektuj-buduj”, opierająca się na sekwencji:

<wybór wykonawcy – projekt i realizacja>